

It is better to grope in the dark and wade through a million errors to Truth than to entrust oneself to one who "knows not that he knows not."

—Mahatma Gandhi.

INDIAN OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903

Former Editor, Manilal Gandhi—1918-1956

If Jesus came to earth again, he would disown many things that are being done in the name of Christianity.

—Mahatma Gandhi.

No. 28 —Vol. LIV.

Friday, 27th July, 1956

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: SIX PENCE.

PASS AND PENALTY

By
C. W. M. GELL

JUST the other day a Johannesburg daily paper reported that a meeting of the Transvaal Agricultural Union in Pretoria broke up in confusion. The cause? Arrival of a Native Affairs Dept. official with "several hundred young Natives available for work on farms."

One farmer had just asked a question about weed control. Before he could be answered, the announcement of the official's arrival was made and about twenty farmers (including the questioner) "formed something resembling a Rugby scrum at the door of the hall," as they scrambled to get there first. For farm labour is scarce in the Transvaal.

Just how scarce was brought home by a thoroughly attested story told me by a completely reliable Johannesburg professional man.

He has known an African "garden boy" for 5 years, a simple, steady, reliable man, not a political type nor a gangster. A decent hard working fellow.

One day recently Talbot Mokageng (though that is not his name) was arrested by the police at 5 p.m. on his way home to Alexandra Township in the north of Johannesburg. All his papers were in order, but the police told him he lacked a permit from the Native Commissioner allowing him to live in Alexandra. Talbot has lived there for many

years, but he hadn't heard about this permit.

Nor had the Native Commissioner (when Talbot's employer later phoned him). He said he issued no such permits. But Talbot must get one from the Alexandra Health Committee. He has now got one from the Influx Control Officer. So it seems that Talbot wasn't the only person in ignorance of the law.

However, that is no legal excuse. Talbot spent the night in the cells at Alexandra and was next day sentenced to £3 or one month's hard labour. At home Talbot had more than enough money to meet the fine. But he did not have the money on him. He was refused permission to

contact his friends or phone his employer. And because he could not therefore pay the fine, he was removed to "the Big Prison called Number 4" in Johannesburg.

There he spent two nights, during which he was beaten up by an African constable with an African sergeant watching. Here the story begins to sound like one of those "exaggerations" from *Naught For Your Comfort*. On the third morning he and other "convicts" were transferred to a farm near Heidelberg.

This must have been under the 9d. a day scheme, which was designed to protect short-term prisoners from contact with hardened criminals in jail. But farm
(Continued on page 318)

UNIVERSITY APARTHEID

THE 'Star' reports that more than 100 graduates of the University of the Witwatersrand have signed a petition calling for a special general meeting of Convocation at which a motion on non-segregation in the University can be discussed.

NUSAS is appealing to the public to take a firm stand on the question of the autonomy of the Universities. We know that our own members support the attitude the League's Committee has taken in the past on university apartheid, and we appeal to them to watch the Press for developments, and to support opposition to it in any way they can. (The Minister of Education, Arts and Science has already foreshadowed the introduction of legislation to deal with the matter next year.)

The late Dr. Davie said: "I am of the opinion that a university in any community is a real and full university only to the extent that within its walls it welcomes and encourages, within reasonable limitations, as wide an admixture of students as possible, in order that by their very differences of race and creed, of background and future prospects, of culture and primitiveness, they contribute to all there gathered that multi-sided consideration of all human problems which alone can form the basis of real knowledge and understanding."—"Civil Rights League."

Christianity

God did not bear the cross only 1,900 years ago, but He bears it today and He dies, and is resurrected from day to day. It would be poor comfort to the world if it had to depend upon a historical God who died 2,000 years ago. Do not then preach the God of history, but show Him as He lives today through you.

—Mahatma Gandhi.

Today, of all days, the joy of giving is uppermost in every heart. The best thing to give to your enemy is forgiveness; to an opponent, tolerance; to a friend, your heart; to your child, a good example; to your father, deference; to your mother, conduct that will make her proud of you; to yourself, respect; to all men, charity; and to your loved ones ?

**Surely a NEW INDIA PROTECTION POLICY,
the best of all Gifts.**

THE PLEASURE OF GIVING IS YOURS, AND THAT OF SERVING YOU IS OURS.

The
New India Assurance

Company Limited

Principal Controlling Officers:
Rustomjee (Pty.) Ltd.

**140, Queen Street,
DURBAN, NATAL.**

**NEW NYLON
SAREE MATERIALS**

— JUST ARRIVED —

Gold Striped Fancy Nylons
48" 12/6 yd.

Spotted Georgettes 45" 4/6 yd.

Two Tone and Rainbow Georgettes 45"
All Shades 4/11 yd.

Bordered Georgettes
All Shades 45" 3/11 yd.

Embossed Georgettes 45" 5/11 yd.

Coloured Georgettes 45" 3/11 yd.

BLOUSES

Printed Georgette and Bemberg
Skippers. Huge range now at clearing
Prices.

Real Benares and Jari Gold Georgette
Sarees and Borders. Big range in stock.

Georgette Jari Work Sarees
All colours. £4-10-0

Georgette Sarees Cotton Embroidery
£3/15/0

**CHILDREN'S
SCHOOL WEAR**

Boys Shirts, Knickers, Blazers, Vests,
Socks. Girls Gym Blouses etc.
At Reduced Prices.

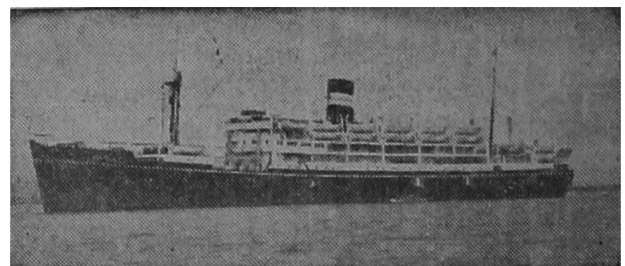
CHAMPALS!

Plastic Fancy Tops with Heel
Size 3 to 7 18/6 pair
Also Leather 8/6 & 10/6 pair

Write For Samples: (Not for Rhodesia)

JAYBEE SILK HOUSE

39 MARKET STREET, JOHANNESBURG.

B. I. S. N. Co. Ltd.

S.S. Kampala due 30th July. Sailing 4th August 1956.
For Bombay.

S. S. Karanja due 31st August. Sailing 5th Sept. 1956.
For Bombay via Karachi

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow
Fever inoculation requirements and obtain certificates from their
nearest District Surgeon. Inoculation by and certificates from
private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES : DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food	£92-0-0
Second " " "	£60-15-0
Third Class Bunk	£31-10-0
Muslim Special Food	£11-10-0
Ordinary Food	£4-18-0
Hindu Special Food	£10-3-0
Ordinary Food	£4-6-0

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by com-
munication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—
SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.
Tel. Add. "KARAFAT."

INDIAN OPINION

FRIDAY, 27TH JULY, 1956

Strains In Central African Federation

ALL is not well in the Central African Federation—in the relations between Black and White as well as in the relations among the White groups themselves. To regard these as the mere teething troubles through which a new State must go is dangerous in the extreme because it would be based on an assumption, which might not be wholly based on fact, that the two communities on either side of the colour line are going through the process of learning to live together.

Something more is involved in this situation. Black and White—or, better still, the majority on either side interprets the ideal of partnership in the light of its own experiences and this light does not show things in the same proportion all the time.

On the White side the majority seem of opinion that the Whiteman; who is in the minority, must dominate for the longest time possible and that in the meantime the African must prove his readiness to be accepted as an equal partner in the business of running the State.

Behind the apparent unwillingness to introduce too many reforms in a hurry is a fear in the White bosom that these might destroy the experiment of partnership altogether. This is not a fear which is wholly unjustified. The White community is in the minority. It has developed cer-

tain institutions which it regards as vital for its survival. It is afraid that if the African majority were to take over in a hurry these institutions would be destroyed. With that destruction would come the end of the Whiteman.

No man has the right to expect his neighbour to acquiesce to his destruction.

But having made this important concession we must turn to the African side as well. For generations the African in the territories under discussion have been under foreign rule. Their land was taken away from them and, to a very large extent, even their liberty. Britain did not show any particular enthusiasm to develop these territories for the good of the Africans to the same extent that she worked to advance what were very largely White interests.

As a result of this not one of the countries in the Central African Federation has a really first-class educational system for its African people. For years all three of them sent their ablest young men to South Africa where they could have access to university education.

Nor were the industrial resources of these countries developed much to the benefit of the African. If they had been we would not be having in the race-conscious Union of South Africa so many Africans from the Rhodesias and Nyasaland.

Our argument here is not that South Africa is a paradise for the African. In fact, it is the exact opposite. The point is: The fact that the Africans from the north elected to fling themselves into the racial hell that South Africa has become indicates to us that economic conditions must be on the extremely bad side for the African in the territories to our north.

In these circumstances it was inevitable that when the ideal of partnership was dangled before the Africans, they should receive it with mixed feelings. Would the Central African Federation be a real and workable experiment in partnership or it would be one more White united front against the man of Africa, as had happened in South Africa when Union was formed?

In the years that the Central African Federation has been in existence there certainly have been indications that some White people desire partnership to be real and living. But on balance the African has had reason to suspect that those forces which want the Central African Federation to be a White united front to ensure the dominance of the Whiteman for the longest time possible are in the ascendancy.

In these circumstances the African feels he must not commit himself too far lest he might later find himself in the position of his like in the Union of South Africa where he has been reduced to the status of a serf.

It will have been clear by now that the White Rhodesians in particular and all those who side with them in the other territories think with their blood a good deal of the way. The logical consequence of this is, of course, that it turns the

African away from the ideal of partnership and gives him reliance on appeals to racial feeling. In that atmosphere he is bound to see salvation and a better future for himself only in driving the Whiteman out of Africa—exactly in the way that the peoples of Asia have been able to free themselves.

The question which both Black and White in Central Africa have to ask is: Is a full and free life for the oppressed African possible only, (a) where Black and White live together or, (b) where the African is the dominant influence? We are afraid that what the White community is doing in the Central African Federation; that is, its refusal to meet with realistic haste the legitimate demands of the African, will gravely jeopardise the experiment of partnership and convince the African that the only road to survival and a better future for himself is the road along which Asia marched.

If the ideal of partnership fails in the Central African Federation it has no chance of succeeding anywhere in Africa south of the equator. Its failure there will have tragic repercussions in South Africa, where people on both sides of the colour line watch developments in the Federation with unconcealed interest. If the experiment collapses, Strydom will be able to tell the whole world that he has always been right in saying that Black and White can never belong to a common society; that White people should stand together against the man of colour. But if statesmanship triumphs, the Federation can point a new way whereby peoples with diverse cultural and racial

(Continued on next page)

The Bloemfontein Conference

THE capital city of the Orange Free State has long been regarded as the best centre for a conference that is likely to draw delegates from every corner of the Union—unless some of those delegates happen to be South African Indians who are prohibited by law from sharing the pleasures of the Fountain of Flowers!

There was no danger that that would happen with the conference convened for the end of June 1956. In fact no one was present whose skin was not pure white (except, of course, a few domestics helping to make tea and those whose duty it would be to sweep the floors). This in spite of the fact that the subject to be discussed was none other than the place of African people in the life and economy of the Southern-most part of their own continent.

To an innocent outsider a subject of such importance would have implied that those most concerned with the decisions should be present to help frame them. But that is not the way of South Africans in this middle twentieth century, when the whole world around them is buzzing with the voices of those who are struggling towards the realization of ONE WORLD: ONE PEOPLE.

The Bloemfontein meeting was convened by the South African Bureau for Racial Affairs, with whom co-operated several Afrikaner churches and cultural societies. The turn-out was impressive—about 600 accredited delegates, with observers from parallel organizations, such as the Institute of Race Relations, the Christian Council and others. Further, quite a handful of visit-

ors from overseas legations were present, for whom were provided ear phones so that the speeches could be translated from Afrikaans to English for their benefit. Altogether the hall was crowded with at least 800 persons.

The seating arrangements, amplification, refreshments and hostel accommodation left nothing to be desired. It was a good conference by all accepted standards, sending the delegates to their homes with a heightening sense of self-satisfaction that God should have chosen them the Afrikaner people, from among the smallest nations of the earth, to the high destiny of proving to a sceptical world that separation is still a law of nature, and 'Apartheid' will be made to work because it is right!

By

Dr. A. W. BLAXALL

Others, among whom I count myself, were more than ever confused and puzzled. We went to Bloemfontein thinking that at long last we would hear a careful, critical exposition as to how the official policy of Nationalist South Africa can be made to work in the complicated pattern of modern society. It is true that the report of the Government Commission on the Development of the Native Reserves was the subject of the conference. It is an indisputable fact that a lot of very hard work, to say nothing of an enormous sum of money, has gone into the production of a stupendous document which had to be officially abridged for popular consumption, and has further been made still shorter

and popularised, for world wide propaganda. No reasonable person will deny that there is a great deal of valuable data which ought to form the basis of instructive programmes; there are also several suggestions well worthy of study. But there are also a number of statistics open to question, and conclusions which ought to be subjected to the searchlight of objective criticism by experts. Moreover even the Government itself has re-acted with a White Paper which does not hide the fact that some of the recommendations at the end of the report are unacceptable.

Several members of the commission were present, including the Chairman, after whom the document is popularly known as the Tomlinson Report. So there was every opportunity for a very thorough discussion, carefully weighing different policies and proposals. But it just simply did not happen.

The chief speakers, who dealt with sections of the report, took a lot of time summarizing what should have been read by the delegates before the conference. Speeches from the floor followed in rapid succession, and were often full of fervour, delivered with great emotion.

It was indeed yet one more piece of mass hypnotisation, calculated to send the delegates away with a deeper sense of mission.

This does not say that there was no criticism. Only delegates were permitted to speak, observers and visitors had to be content with listening although they did have opportunity during the tea intervals to discuss queries which were in their minds. So when a speaker was disposed to be critical he or she invariably began with a strong assertion of faith in the main principle of separate development. Even so critical questions were few and far between, and the most direct questions were seldom answered.

So the position apparently is as it ever has been. Government policy must justify itself: a Commission is appointed; for several years administrative changes and developments by private enterprise, are stymied because "the Government is waiting to see what the Tomlinson Commission will report;" the report appears; there is a fan flare of trumpets, newspapers and magazines are filled to capacity. Every national organization of consequence finds an excuse for a conference—and

all the time the silent march of Africans into every department of South African life goes on.

True that they are harassed and tormented; from the one side more and more freedoms are torn from the masses while on the other side carefully guided privileges are handed out to those who will accept them;—so that the overall picture is not unlike that of fabled King Canute placed by his courtiers in a chair on the sea shore so that he could tell the waves to come no further.

As I came away from the Volkskongres at Bloemfontein I was forcibly reminded of an incident which took place in Johannesburg some years ago when Muriel Lester was visiting. She had expressed a desire to hear from members of her own sex an explanation of many things in the South African pattern of human relations which puzzled her. So a morning tea meeting was arranged attended by a score and a half leading Afrikaner ladies. At noon I went to collect Muriel—in my car I asked her of the meeting. "Oh," she said with a sigh, "they are such darlings, but they have not the slightest idea of the world in which they are living."

In the meanwhile we note with great interest that early in October another conference will take place, also in Bloemfontein and also mainly concerned with the Tomlinson report. This time it will be convened by the Inter-denominational African Ministers' Association. I hope they will permit observers, if not I must certainly hide under the chairman's table.

At the end of the year, or the beginning of next, the Fellowship of Reconciliation plans to organize a forum on the question: Is there a third Way in South Africa?"

Strains In Central African Federation

(Continued from previous page)
backgrounds can live together in peace, united by a common loyalty.

The people with the power to make or break the partnership experiment are, of course, those who have the biggest say in the political life and government of the Federation. Theirs is a grave responsibility.

Multi-Racial Universities

THE opening of new African Universities "brings the principle of race equality to the forefront in central Africa" states a recent report of the U. N. General Assembly's Committee on Information from non self governing territories. The growing list of universities in African non-self-governing territories could prove an important factor in changing a racial situation, it adds.

Among the 92 students last autumn at the University of Leopoldville in the Belgium Congo, which opened its courses in 1954, 77 were Africans and 15 were Europeans. The report also quotes a British statement that the new Rhodesia-Nyasaland University will be on a multi racial basis which, it is hoped, will prove a potent influence in the improvement of race relations in this part of Africa within the concept of partnership "UNESCO.

Our Letter From Hollywood

"Words From The Western World"

(From Our Special Hollywood Correspondent)
(JIM C. FOWLER)

Hollywood California, July 27-

(Greetings From The Western Hemispheres Glitter Capitol)

WESTERN AMERICA's latest tourist attraction is the sometimes hazardous pastime of making a trip down the Colorado River or Snake River in a rubber life raft. Both streams are violently turbulent and command considerable respect even at a distance. The promotion of this activity is carried on by a grandmotherly type named Mrs. Georgia White, and it costs 10.00\$ (US) per day for relatively smooth water and 15.00\$ per day for rough or white water. This compares favourably with rates at some of this area's more modest resorts, where the thrills are not so frequent. There's nothing like being bashed about by boulders the size of houses to really persuade one they've had a bang-up vacation.

Most interesting book to show up this past fortnight is the work of that eminent product of Manchester University' Mr. John Crompton, who entertainingly presents the "Life of the Spider." This latest edition is in paper back format. Did you know that a spider's web was covered with sticky pellets to entrap flying insects? The spider herself would be trapped, however, because she is familiar with the construction of the web, who avoids stepping in the glue. It is interesting to note that Mr. Crompton successfully steered his chapters on courtship past the eyes of the censors. This is a triumph for the naturalists, however small the stir caused by the book on the West Coast.

The California Teenagers are afflutter over one Elvis Presley, who has squirmed his way into national prominence by appearing on several network Television programmes. This certainly demonstrates the advantages or disadvantages of Mass Communication. For every one of "pelvis" Presleys palpatating admirers, one will find a pair of parents who would like to wring his neck.

Mr. Louis Sachmo Armstrong (who used to be called Satchel-Mouth-Why, I'll never suspect) has returned to the land of his birth, and has been whooping it up rather stylishly on various

variety hours on television since his return. The purpose of 'Sachmo's' visit to your continent was to provide cinema footage for the study of Jazz music for a future TEVEE network series. Fortunately, the name of the sponsor escapes me.

If you think I spend a lot of time watching TEVEE you are right. It is absolutely the world's finest time waster. There are seven channels telecasting here in the Hollywood-Los Angeles area, and no matter how tight the degree of your discrimination you are always apt to find something of interest if you'll just twitch the dial long enough. I must admit however to the

ownership of a switch, which when touched, cuts off the sound on the "Commercials". Such behaviour is considered dirty and unfair by most TeeVee addicts, however I sometimes start to read during a silent commercial and forget all about the Video.

Barnum and Bailys world famed railway Circus folded its tent tightly for the last time this past week, claiming that Television was responsible for its demise. More years ago than I care to remember, I interviewed John Ringling North, the boss of this floating menagerie, and with easy assurance he predicted that that there would always be a circus. Circuses were failing in clusters even then, however they didn't have the competition of close to ten million 'picture boxes'. The impact of television has changed the eating habits and even affected the conversational output here in the United States. Whether or not is a blessing is moot, as each viewer automatically becomes a critic of what he views, and whether the criticism is justifiable is debatable.

That's all for now...Mebe I'll stand on my head for you next time...adios.

Scandalous Dealing By Govt. Condemned

"THE Natal Indian Congress most vigorously condemns the Government's continued profiteering in one of the Nation's staple foods—rice which has come to be the staple diet of the Indian, African, European and Coloured. The recent disclosure by the Associated Chamber of Commerce in Johannesburg that the Department of Nutrition netted a profit of more than one million pounds amply bears out this fact," says the statement issued by the Natal Indian Congress.

"At a time when the vast majority of the people of South Africa were living on the poverty line the Government unashamedly continued to remain the sole importer of rice and scored immense profits. We call on the Government to subsidise this essential food as a necessity and assist in a more equitable distribution of the food at a price within the reach of the

working people," continues the statement.

"There is no doubt that the Government through this scandalous profiteering has proved that its apartheid policy is an expensive fraud and were it not for such dealings it will not be able to finance and perpetuate its inhuman policy of apartheid and racial discrimination.

"We welcome the stand taken by the Associated Chamber of Commerce in focussing public attention to the Government's rice deals and support their demand in requesting the authorities to permit private concerns the opportunity of importing rice for we feel that such a move will result in a reduction of the price and a benefit to the consumer."

"At the same time just as Congress has done during the war years," says the statement, "we call on private retailers to

refrain from purchasing this commodity at a price above the controlled price and retailing it at blackmarket prices. We also call upon consumers of all sections of the population to refrain from co-operating with blackmarketeers and voice their criticism against the Government's continued profiteering as widely as possible so that such profiteering is ended."

Editorials Of The Week

COLONIALISM AND SOUTH AFRICA

RACIALISM and colonialism are two of the greatest evils that have caused confusion and division in the world. Colonialism is fast marching towards its inevitable doom. During the last eight or nine years several countries groaning under the yoke of foreign domination have broken their shackles and become independent. Others still under the heels of colonial Powers have before them an early prospect of breathing the air of freedom.

The position is a bit different with racialism. The countries which have made racialism the cardinal principle of their policy are trying their utmost to consolidate white supremacy. The worst offender in this respect is the Union of South Africa, which has been extending *apartheid* to all spheres of public life blatantly and with vengeance.

It must be said to the credit of Sir Anthony (reference to the refusal of Sir Anthony Eden to agree to Mr. Strijdom's demand that the three protectorates of Bechuanaland, Basutoland and Swaziland be handed over to South Africa) that he point-blank refused to accept the South African Government's demand. The demand was preposterous on the face of it because of what is happening in South Africa and the manner in which the South African Government has been discharging its mandate in South-West Africa.

The question is how to end this outrageous violation of human rights in South Africa. The time has come when some positive steps have to be adopted to prevent the conflict from assuming a serious shape. The failure to rise to the occasion has ominous potentialities.

"Tribune" July 15.

(Continued on page 318)

Nehru-Nasser Talks End In Cairo

Joint Statement With Tito Welcomes Relaxation In World Tension

Cairo, July 21.

PRIME MINISTER NEHRU is today leaving for Beirut after talks with Col. Nasser, the Egyptian President.

They were joined in the talks by Mr. Krishna Menon, Indian Minister without portfolio, who earlier flew from London.

Last night President Nasser gave a dinner in Mr. Nehru's honour at the Tahira Palace

Earlier President Tito, Col. Nasser and Mr. Nehru issued a joint statement on their discussions at the Yugoslav island of Brioni

The three statesmen noted with satisfaction that "recent developments, contacts and talks between leaders of various countries following different policies have contributed to a better understanding of each other's viewpoint and a growing recognition of the principles of peaceful and active co-existence."

The joint statement said: "Progress towards disarmament is essential in order to lessen fears of conflict. This progress should

be made primarily within the framework of the United Nations and should include both nuclear and thermo nuclear and conventional armaments and ensure adequate supervision of carrying out of the agreement made. Explosion of weapons of mass destruction even for experimental purposes should be suspended."

In the course of their talks, the three Heads of Government emphasised the great importance of removing embargoes and obstacles to normal flow and extension of international trade.

The statement said: "Three principal areas of tension and possible conflict are Central Europe, the Far East of Asia and the Middle East region between Europe and Asia. The problems of Far East cannot be adequately solved without full co-operation of the Peoples Republic of China, which should be represented in the United Nations. Also, those countries which have applied for membership and are qualified in

accordance with the Charter should be admitted to the United Nations

"The problems of Central Europe are intimately connected with that of Germany. This important question should be solved in conformity with the wishes of the German people by peaceful, negotiated settlement.

"In the Middle East, conflicting interests of great powers have added to the difficulties of the situation. These problems should be considered on their merits, safeguarding legitimate economic interests, but basing the solutions on freedom of the people concerned. Freedom and goodwill of the people of those areas are not only essential for peace but also to safeguard the legitimate economic interests. The situation in Palestine is particularly one of danger to world peace. The heads of Government support the resolution of the Bandung Conference in this regard.

"The three heads of Government considered the situation in Algeria, which in their opinion is not only of great importance but requires urgent attention both from the point of view of basic rights of the people of Algeria and of consolidation of peace in that part of the world. Believing as they do that colonial domination is wholly undesirable and is injurious to those who rule and those who are ruled, they must express their sympathy for the desire for freedom of the people of Algeria.

"They recognise that there are considerable number of people in Algeria of European descent whose interest should be protected, but this should not come in way of recognition of the legitimate rights of Algerians.

"They warmly support all efforts directed towards the finding of a just and peaceful solution and particularly toward cessation of violent conflicts in this area. A ceasefire and negotiations between the parties concerned should lead to a peaceful settlement of the problem

"The Heads of the Government recognise that the problems

of the world cannot be settled at one step and that it is necessary to persevere patiently and with goodwill in attempts to find solutions. It is essential however that every effort should be made to create a climate of peace and to act in accordance with the basic principles laid down in the charter of the United Nations."
—ISI.

Pass And Penalty

(Continued from front page)

convict-labourers are supposed to volunteer, and Talbot did not volunteer. He was drafted. And conditions on these unsupervised farms are often deplorable, as the notorious "hose-pipe murder" case in Rustenburg district revealed.

When Talbot arrived, he was again beaten up, this time by the boss-boy. His clothes were removed and he was given sacks to wear, so discouraging him from running away. And so he would have served his month's sentence, if a friend had not succeeded in tracing him through the police. On the fifth day he arrived back at his employer's place in a wretched physical condition, deeply shocked that a law-abiding person could be treated so ("I thought the Government looked after us and only treated skellums like that"), silent (until his employer dragged the story out of him) for fear of victimization.

And like him are how many others, sentenced (in effect) to hard labour without the option for these petty offences, untraced among all the thousands of pass-offenders by their anxious relatives, losing not only their freedom but their wages, probably their job and possibly their "right" to live in an African township and work in the local white town?

This is a true story from the Transvaal. But, except that some of the more blatant brutalities might be missing, it could also be a tale of the Eastern Cape. These sort of things do happen in South Africa, every day somewhere.

Editorials Of The Week

(Continued from page 317)

INDIANS IN SOUTH AFRICA

THERE have been Indians in Natal for nearly 100 years—or about three-quarters of the period of European settlement there—but the hoary old legend persists that they are sojourners who will one day be "repatriated," although no one knows how or when. The Institute of Race Relations has driven one more nail into the coffin of the repatriation myth with its publication of a booklet* which emphasizes the Indians status as a permanent member of South African society, and which in effect challenges the European to assume the responsibility for this minority of 400,000 which its permanence here warrants. The History of Indian immigration is recalled, and so are the efforts, all unsuccessful, to reverse the process. The Indians are now a permanent part of the population, and since their alleged failure to adopt Western standards is often held against them, it is clearly to everyone's advantage that they

should be assimilated. This booklet shows how far assimilation has already gone, even in the face of indifference or hostility. Class distinctions based on wealth, education and occupation have replaced the traditional caste structure, and monogamy has become the rule. There are few child marriages. Indians are keen on Western education for their children, and increasing numbers of girls are qualifying for professional and other posts. There is, of course, no pretence that the Indian community is fully westernized, but enough is said to show that the charge of "unassimilability" cannot be sustained. Assimilation can be speeded by sympathetic government, of which there is at present small sign.—'Cape Times.'

*The Indian as a South African: Papers presented at the meeting of the Council of the South African Institute of Race Relations in Durban in January, 1956. (South African Institute of Race Relations, 1s. 3d.)

African Viewpoint

Comments On Mr. Luthuli's Reply—III

IN the instalment published on July 6 "Mr. Luthuli" makes a bitter attack on me and accuses me of posing as an expert on Marx, Lenin and Engels. As readers of my criticisms will remember I certainly have not done this. What I have done has been to draw heavily on the performance of the communists in other lands in efforts to show that what has happened there, where they have infiltrated into national liberation movements, is happening here.

He goes farther. He challenges me to prove that the African National Congress is, in fact, on the slippery road to Moscow. I am indebted to him for this challenge which I gladly accept.

I had promised to discuss the Freedom Charter in this instalment of my comments. Before I do that I would like to make two points clear. If "Mr. Luthuli" denies that he gave me details of the circumstances of Sisulu's departure for Bucharst; if, further, he denies having passed on to me information he described as confidential on the Freedom Charter I must now insist that Congress should go to Court against me for my charge that the movement is at the moment under communist influence. I challenge "Mr. Luthuli" to carry out the threat implied in his reference to the fact that I have made serious allegations in my criticisms. In a Court of law the whole truth will come out and the public will judge for itself who is telling the truth and who is misleading public opinion, me or the man who drafted the Congress reply.

Alternatively, if the ANC is scared of going to Court, I demand an executive inquiry in which I shall have legal representation. If "Mr. Luthuli" denies the two statements I have made above, I shall also insist on going to that inquiry with a tape recorder for purposes of protecting myself since he will have denied things which Mr. Luthuli told me himself.

Having made these two points, I must now turn to the Freedom Charter. I have a twofold objection to it. Firstly its history, content and the methods used to impose it on the African people do not commend themselves to me. Secondly, in my opinion it is but one more ultimatum in a series of events

which will, in the end, leave the African National Congress a communist front.

In my last letter I described how the idea of a Parliament of the People originated from Professor Matthews. One of the things I left out was that when the Left got interested in the idea it began to be transformed into something very much like the World Festivals of Youth organised in communist lands. At one stage grandiose plans were announced in which the peasants, workers and intellectuals would do things which I can, in all soberness, describe as fantastic in a country like South Africa. So much was the enthusiasm to give a red hue to the whole demonstration! In the end, of course, the frills borrowed from World Festivals of Youth were dropped.

By

JORDAN K. NGUBANE

Incidentally, there was no genuine desire, on the part of the real authors of the Charter, to get genuine opponents of race oppression from the Centre to co-sponsor the Charter. What happened was that the tendency was to confront such people with a situation where they would find themselves required to sign on the dotted line only not to give to the Charter the character of a representative document.

I am informed that Dr. Wilson Conco, an exceptionally gifted young man who has an abiding loyalty to the Congress cause and Mr. Luthuli's right-hand man in Natal saw the Freedom Charter for the first time in Kliptown! If this is true it lends significance to another fact—that the Natal executive committee of the ANC actually drafted amendments to the Charter which were subsequently not even considered in conference. If Congress was a real co-sponsor of the Freedom Charter why was it necessary for Mr. Luthuli and the Natal executive to make separate amendments? He told me about the amendments. The proper time and place for these were in the initial drafting stages, long before the thing took form in public. The fact that this was not done; the fact that the President-General himself was party to the drafting of the Natal

amendments suggests to me that either he knew very little about the Freedom Charter's real text or he knew nothing at all.

To talk of the ANC having been a co-sponsor in these circumstances is one way of admitting that Congress merely signed on the dotted line; which is also one way of saying that Congress is no longer master of its own house at the moment.

So much for the history. Now for the content. The most important thing about the Freedom Charter is its principle of nationalisation. Unlike Mr. Luthuli, I am not a socialist. I have always said that I belong to the Centre. I respect Mr. Luthuli's socialist sympathies and I understand fully why he sees nothing wrong with the Charter.

But my point is that the African National Congress is a really liberation movement and not a political party. Its members belong to all shades of opinion; they are united by their common desire to overthrow race oppression. While they fight for national liberation there has always been a gentleman's agreement that no particular economic ideology would be

pressed forward at the expense of the goal of national liberation. For any group of people in Congress to give a socialist twist to its policies is not much of an act of political good faith; nor is it good statesmanship—for the simple reason that it makes those of other persuasions revolt. A good leader ensures that his house is not divided in the hour of crisis.

"Mr. Luthuli" quotes to me the examples of a number of South African undertakings which are State-owned. He concludes from these that the Freedom Charter introduces nothing new. Here, I disagree, with all possible respect. Surely, there is a vast difference between State-ownership as practised in a capitalist country like South Africa and as it is in countries where the emphasis is on the "people." The Charter's phraseology and its undertones are all heavily charged with a tendentious sympathy with "the people." All this is stuff which has unmistakable affinity with what we hear from "the people's democracies." Now "the people's democracies" might be heaven on earth for some people; they certainly are not for me. To borrow too many ideas from (consciously or not, as in the grandiose plans, signing on the dotted line, nationalisation) is a development I do not regard as healthy.

(To be continued)

International Parliamentary Debating Society

MR. A. M. MOOLLA, President of the South African Indian Organisation, will be the guest speaker at the next session of the International Parliament which will be held at the Sons of England Hall, Smith Street, Durban, on Wednesday, 1st August, 1956, at 7.45 p.m.

Mr. Moolla will move that "Indians should not rely solely on world opinion for a solution to the Indian question in South Africa."

Mr. Moolla is well-known in business and financial circles, and in June of this year he led a deputation of 3 to the Prime Minister on behalf of the S.A.I.O.

The International Parliamentary Debating Society holds fortnightly sessions, and members of the public are always welcome. It is perhaps the only Debating Forum in the Union with its membership open to all.

Mr. Ronald Morris, well-known Liberal, is its Prime

Minister, and Mr. Ishwar Amin, a Durban Attorney, is Leader of the Opposition. The Speaker is Mr. Pat Poovalingam, another leading member of the Liberal Party.

Africans And Parliament

Dr. Verwoerd refused to grant an interview to delegates from the Johannesburg Joint Advisory Board who had come to ask him to abandon the Native (Urban Areas) Amendment Bill, the Natives (Prohibition of Interdicts) Bill and the Natives Administration Bill. The leader of the delegation said in Cape Town that the delegation represented all the Native Advisory Boards of Johannesburg and spoke for half a million people. Its members had all been chosen unanimously. These Bills were all passed during the last few days of the session.

Need For A Scientific, Ethical Universal Religion

Dr. Radhakrishnan's Lecture At Makerere College

Kampala, July 15.

AN audience of over 800 people listened this evening with rapt attention to the Vice President of India, Dr Radhakrishnan speak on the roll of a scientific, ethical, universal religion in the present world.

The Governor of Uganda, Sir Andrew Cohen, who presided over the lecture, introduced Dr. Radhakrishnan as an eminent philosopher. Hundreds of people stood outside on the lawns of the Makerere college to hear the lecture, held under the auspices of the Uganda Society, relayed over loud speakers.

Dr. Radhakrishnan said there was a tendency to criticise religion for being unscientific, for being escapist and anti-social and being a dividing force.

He said the scientific method had become a part of the mental outfit of educated men, who wished to test everything by the cannons of science. There had been a tendency to disregard religion and philosophy. Science had disturbed faith in religion.

Another criticism was regarding the way in which religion had been applied to social affairs. Some had used it as an escape from life and retreated to exile, others to defend the *status quo*.

Then there was the claim that religion stood in the way of the emerging world unity. It was possible to make nations join in a League of Nations, or a United Nations organisation. But different, intolerant religions claimed absolute finality. While the world was becoming a whole, religious instead of fostering unity happened to divide humanity into compartments.

All these conclusions, Dr. Radhakrishnan said, were inevitable because of our hostility towards religion.

"However, all great religions have taught us that we are called upon to pursue truth more or less by the same methods which science puts before us. The Buddha pointed out that one should not accept anything unless one could test it by one's logic. Jesus asked us to work for truth."

He said: "There is a possibility for the human being to escape from the wheel of time. This possibility is guaranteed

by the eternity in man's nature. The urge that we should escape testifies, is witness to the presence of the eternal in the heart of man. In him there is an element which transcends time, enables him to live in self-consciousness.

"When this is put to analysis, the study both of the physical universe and of mental facts gives us an ideal of something supreme which is beyond the transitory, beyond the psychological nature of ourselves.

"There are people who inform us that they had communion with the eternal. There are moments of our life when we are near eternity.

"From early to modern times there are people who have been able to assert that they have felt the pulse of supreme reality. That is not unscientific.

"We are adopting the method of science, the analysis of psychology, in asserting that there is a consciousness of mind which speaks to us. We are again adopting the method of science when we state the facts of spiritual life.

"What is religion? It is not doctrine, or orthodoxy, it is not ceremonial piety. It is an awakening of the spirit of man, reconditioning of his own nature. Religion is a transformation of the human being which we call 'gyan' or enlightenment.

"All those who quarrel about names, about doctrines, about finalities, will not quarrel if they understand. We should judge religion by the fruits.

"The gift of spirit is to bring about tranquility. Such understanding of religion will lead to agreement and will enable us to understand that we belong to one humanity. The religion which will help us to attain that kind of unity is scientific, ethical and universal."

Earlier, the Mayor of Kampala gave a garden party in honour of the Vice President at which 1,500 people were present.

The Commissioner for India gave a reception which was attended among others by the Omukama of Toro and the rulers of Bunyoro and Ankole.

The Governor and Lady Cohen were present in both the receptions.

The Kabaka and the Buganda Government gave a reception at the Palace at Mengo.—ISI.

BOOKS FOR SALE

GANDHIANA—D. G. Deshpande—(A Bibliography of Gandhian Literature)	5	0
PILGRIMAGE FOR PEACE—Pyarelal	12	6.
TO STUDENTS—M. K. Gandhi	6	0
BAPU—Marry F. Barr	4	0
COMMUNAL UNITY—M. K. Gandhi	25	0
FAMOUS PARSIS	7	6
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Cleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol. I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0
A Nation Builder At Work —By Pyarelal	1	6
Gandhi And Marx —By K. G. Mashruwala	2	2
Satyagraha In S.A. —By M. K. Gandhi	15	0
Bapu's Letters To Ashram Sisters —By Kaka Kalelkar	2	6
Which Way Lies Hope —By R. B. Gregg	2	6

Obtainable from:

"INDIAN OPINION,"

P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
Key to Health—M. K. Gandhi	1	6
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1921-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi. —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
Unto This Last—M. K. Gandhi	1	0
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6

Obtainable From:

Indian Opinion,

P. Bag, Durban, Natal.

Short Story By Millie Graham Polak

Dangerous Matters

MRS. NORA STRANGMAN heard the street-door open and close. "That is Philip", she thought and roused herself from the brooding position that she had fallen into, after her return from Dr. Callen's

"Well, Nora", Mr. Strangman began, as soon as he had greeted her. "What did Dr. Callen say about our girl?"

"He went very thoroughly over her, testing heart and nerve reflexes; then he said that he could not find anything really wrong. There was a slightly jumping pulse and she was possibly somewhat excitable; but such symptoms were quite normal with girls of her age—she is out of one stage of development and not settled in the next. When the body settles into the new rhythm, she would be quite all right. He did not seem quite to understand."

"Did you tell him about those queer fits of extreme lassitude, then ungovernable temper?"

"You know I told him all that when I saw him before—when I was with him alone. It was quite evident that he thought I had exaggerated the whole condition. However, when I told him that we had been asked to remove Stella from school, he seemed to take a different view and suggested that I should take her to a psychiatrist. I agreed to that, and he has given me the name of a man—a very special, Dr. Callen says—Mr. Thornton, who deals with hidden mental states. He has a clinic in London and a home somewhere in the country. I know we cannot have things as they are, so I am making an appointment with him as early as possible. You agree, of course?"

There was a look of strain, as Nora Strangman looked at her husband. "Yes, I agree that she should see this man; but I want no experiments with her. I don't like this probing into the subconscious." "But we both know she is not normal and we must get advice, if possible; we must do something!" "Well, don't worry too much. I suppose the present condition will clear." He looked round the room. "Where is she now?"

"She went along to see her friend, Anne, at the corner..."

Just then the door opened and a tall, charming, but rather fragile looking girl came in.

"Hullo, Daddy!" she kissed him. "Mumsie, can I go to Anne after dinner? We want to make a blouse. I can cut it out."

"Yes, of course; but don't be late. You are supposed to get plenty of sleep."

"I'm not a cabbage!" She turned to her father. "Anything special happened, Daddy, today at the office, no fresh liabilities?" she teased him. "No, it's you that seem to be my special liability at the moment. How did you like Dr. Callen?"

"Quite nice; he said there was nothing really wrong with me. Mumsie had told him about these wretched fits of really bad depression, and then getting into terrible tempers. I can't think why myself, and I don't believe Dr. Callen thought much about it either."

"I'm relieved to hear all that, but certainly your nerves do go to pieces. You ought not to have these hysterical attacks. And now to have to remove you from school is a blow to your mother and me. Swearing and abuse of your teachers doesn't seem normal for any decently brought-up young girl."

"Yes, Daddy, I know, and truly I'm sorry; but something seems to get hold of me. I can't help it, and I just don't know what causes it."

"Dinner is ready," Mrs. Strangman interrupted. All cold things this evening; but come along."

A week later, Mrs. Strangman and Stella were seated in the consulting-room of Mr. Thornton. Preliminaries were finished. "Would you mind going into the waiting-room, Mrs. Strangman? I would like to have a little talk with your daughter." He rose and escorted her to the door. "You can leave her safely to me. She will probably be much more inclined to talk if you are not present."

Half an hour passed, and the mother was growing anxious, wondering what was happening in the next room. She turned as she heard a noise and moved towards the door. A nurse came in, bringing Stella with her. The girl looked as though she had been crying. Addressing Mrs. Strangman, the nurse said:

"Mr. Thornton would like to see you. Will you go in, please?" Mrs. Strangman looked with worried eyes at the man, as she entered the room.

"Sit down, Mrs. Strangman," he said. "I believe I can tell you straight away that I think I have got at the basic trouble with your daughter—serious enough, but it can be dealt with." He paused. "You say that this change in her, these conditions of inertia and violent temper, commenced a year ago?"

"Yes, that is so. She was always a delightful, happy child, perfectly normal, good at school, heaps of friends, loving poetry and music. Then quite suddenly all that changed. She became moody, excitable, with fits of swearing. We have been really alarmed for her. It was so unlike our daughter!"

"Yes, I understand. The first time you noticed this—'abnormality' shall I call it?—was after she had been staying with a young house-party. Did you know that they had what they called a 'spooky' evening, table-rapping, and eventually one of the youths present, older than the others, hypnotised her? She was a very susceptible subject for such an experiment, I expect, at that time."

"You are telling me something I did not know, Mr. Thornton! Stella did not tell me anything about that. I wonder why? She used always to confide in me."

"No, I thought you did not know this. Apparently, there was some difficulty in getting her back to normal, and all the young people got rather frightened. Stella certainly was, and all agreed not to talk about it to anyone. She thought you and her father would be angry if she told you, and therefore did not do so."

Mrs. Strangman looked puzzled and worried. "But," she said, "how could such an experiment produce this trouble? I really can't understand."

"It all happened a year ago. Dabbling in psychic matters and states of mind should never be undertaken by the ignorant. Your daughter is evidently sensitive to conditions somewhat outside normal knowledge, and she laid herself open, oh, quite innocently, I am sure, to an evil condition, so that another mind and personality

could deeply impress her and take definite hold upon her."

"You alarm me, Mr. Thornton! It all seems so dreadful. What must we do? Could it lead to insanity?"

"No, no, Mrs. Strangman! We can deal with it, I believe..."

"She can be cured?" Mrs. Strangman rose from her chair, with a nervous movement.

"Please listen. Sit down again. I would like her to come into my home for a month, possibly two. Build her up physically, nervously, and what I would call psychically. She must learn to understand herself and never touch this field of abnormality again. There is much danger in it for the unwary."

"I trust you, Mr. Thornton. She is our only child; but what you are telling me about these psychic states is all new to me. Frankly, it always seemed either trickery, or unholy, or simply silly..."

Mr. Thornton smiled. "You take the usual view. There is nothing unholy in the subject at all. It should be purely scientific for the investigator, but dangerous for the unwary and ignorant experimenter. Do you know the young man that hypnotised Stella?"

"I can't say I know him. I believe I met him once with a young nephew of mine, a Tony Barclay."

"Can you get him? I would like to see him."

"I think so. I must, if you need him."

As Mr. Thornton had expected, when later on he managed to get Tony Barclay to see him, he was a young man of unstable mentality, brilliantly clever along some lines, dramatic, excitable, yet subject to moods of great depression. Mr. Thornton diagnosed Stella's condition as still being under the influence of this character, both young people being quite ignorant of the matter. A link had been formed, and Stella had reacted in a somewhat exaggerated way to Tony's moods. Tony had no intention to cause or knowledge that he had caused, and still was causing injury to the young girl, and was horrified to hear how serious his experiment with her had been. He promised that on no account would he attempt to see her again or dwell upon her in thought, and thus, so far as he was concerned, break the link that had bound them together. Neither would he play about with these forces again. He realised the danger now.

At the end of two months, Mrs. Strangman brought Stella home, a more mature, self-controlled girl, looking well and happy. She and her parents were sitting quietly the first evening of her return.

"So your stay at Mr. Thornton's home has been a happy one," said her father.

"You look well, and I need not say how relieved your mother and I feel that you are yourself again. What was it like?"

"Oh, at first I just hated it, Daddy! I did not know anyone. I thought I would have to run away. Then another girl came, and we found two or three companionable young people, and somehow we all got along together quite well. Of course, we had self-training lessons, physical exercises, and lectures on training the mind. It was amazing, Daddy, to find how loose most of our minds are, like kittens darting about everywhere. Stupid, of course, but I expect most people are like that."

"Mr. Thornton seemed quite pleased with the way you reacted to the treatment, Stella. He said so when I saw him today to fetch you home. He said you were intelligent and quickly understood the situation."

Stella reddened, but looked pleased. "Yes, Mumsie, I believe he was pleased. As soon as I really understood what was happening to me, of course, I set to work to cure the trouble. I really had been frightened of myself sometimes, and I did not dare to tell anyone. But I did not know myself. How could I talk about it?"

"You could have told us, darling; we would have tried to understand."

"Oh, Mumsie, dear, you know you don't know anything about hypnotic suggestion, and Daddy would have been angry—probably called it hocus-pocus. However, it's all over now. Never again will I play with such things."

"There is still your education to consider, Stella. That's not finished," said her father.

"No, I know that, but I seem to have grown so much from being a school-girl. Please listen, both of you. I have thought a lot about this. I am not going back to any kind of ordinary school. Oh, don't protest! That last year was really frightful! I want to go

to a special horticultural college and later become a qualified horticulturist. Mr. Thornton's secretary told me something about one, I have always loved nature studies and I am sure I will get along. Please say you agree, both of you, and I will work hard to succeed. Oh....."

"Darling, of course we agree, if that is what you really want," interrupted her mother. "I will write to the secretary for any information she can give me, and if possible you can start your studies in the autumn. What a good thought that is! Daddy and I will be most pleased that you have chosen a career so wisely!"

The Reasonableness Of Dr. Verwoerd

Dr. Verwoerd in the House of Assembly described the Natives Prohibition of Interdicts Bill as "a reasonable measure." The "Friend" comments: "Dr. Verwoerd is no doubt perfectly sincere in his description of the Bill, but an examination of it suggests that his conception of what is reasonable is far removed from that held by many democratic citizens who believe that all men should be equal before the law... The freedom and rights of the individual should come before the convenience of the Government, and the fewer the cases in which it will be neces-

sary to use these undesirable powers, the less justification there is for them. They are unjust, unfair and unnecessary, and can only breed still more unhappiness and discontent among the Natives..."

SHOP FOR SALE

General Dealer, Grocer and Fruit Shop. Stock worth £850. Fittings worth £650. Apply or phone: 342433.
E. FARGAT,
3 Main Street,
Johannesburg.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

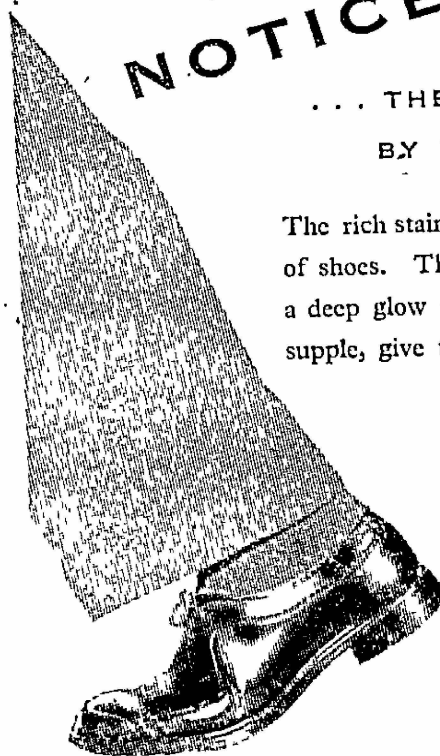
Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg. Phone 33-1654.

IT'S NOTICEABLE

... THE IMPRESSION MADE BY WELL POLISHED SHOES

The rich stains in Nugget restore the colour of shoes. The finely blended waxes bring a deep glow and gleam, keep the leather supple, give that noticeable Nugget shine!

NUGGET - THE SHINE OF GOOD SHOES

Tel. Add: "Charotar" Telephone: 33-9885.

MANCHESTER TRADING

CO. LTD.

ESTABLISHED 1923

Wholesale Soft & Fancy Goods Merchants

Direct Importers.

47, Commissioner Street,
JOHANNESBURG.

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN".

Phone 29388.

P. HARGOVAN & CO.

(PTY.) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS
AND IMPORTERS.P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.**LATEST RECORDS IN STOCK**

	Records	£2	9 ²	6d.
Udan Katola	6			
Shabab	5	2	1	3
Railway Platform	5	2	1	3
Dile-Nadan	5	2	1	3
Aulad	4	1	13	0
Nastick	6	2	9	6
Alibaba & 40 Thieves	4	1	13	0
Nagin	6	2	3	6
Sungeeta	5	1	18	9
Nav-Jawan	3	1	4	9

Packing Charges 2/6 for the Union. N.R. and S.R.
7/6 Extra.

Latest Gujarati Song Books 9d. Each.

Udan Katola, Shree 420, Nagin, Shabab, Nastik, Vachan, Aasad, Chakradharae, Jagrati, Arpaar, Dost, Milap, Yasmin, Pooja, Paroonta, Sailab, Papee, Now. Bahar, Bawre Nain, Kali Ghata, Char Chand, Albella, Jhamela, Cinema Sungeet Special Number 5/4. Gujarati Detective Novel 2/8.

Obtainable At Our
Only Address:**BHARAT MUSIC
SALOON**

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Streets)

286 Grey Street,

Phone: 26070.

DURBAN.

★

BOOKS FOR SALE

COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6	TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6	WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings and Utterances)—M. K. Gandhi	10	0	GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars)—K. T. Shah	15	0	INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6
DELHI DIARY—Gandhiji	10	0	SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krienadas	12	6
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6	A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	3
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-54)	5	0	GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6	NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswami	8	6	NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswami	7	6	FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0			
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Pacts And Facts—Stanley Powell	5	0			
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0			

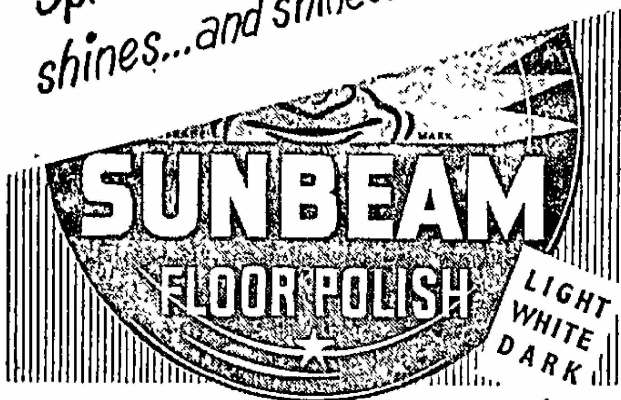
Obtainable from:

'Indian Opinion,'

P. Bag, Durban, Natal.

The name describes it exactly...
Sunbeam is tinned Sunshine!
Spreads so easily, too. And it
shines...and shines...and shines

For floors and furniture

96381

Whenever, wherever infection threatens, doctors and nurses take elaborate antiseptic precautions. Nothing is left to chance. Almost every hospital and clinic, in Southern Africa, and in many countries overseas, relies on Dettol. This pleasant, non-poisonous fluid, deadly to germs, is harmless to the delicate human tissues the germs invade. In the home, as in the

FOR...
RUBBER STAMPS

AND

PRINTING

CONTACT...

**STANDARD
PRINTING PRESS**

GENERAL PRINTERS
AND
RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006.
P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS
"QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

India Is Now Coming To The Golden Age

Read The Latest Publications About Same

- The India Annual 1956 5/6
- Illustrated Weekly Of India 2/-
- Caravan: Proforma Of India 2/-
- Dharmayug, Ajkal, Bal Bharti (Hindi) 1/6 each
- Manohar Kahaniyan, Maya, Manorama (Hindi) 1/6 each
- Paris Mahal (Gujarati Novel) 12/6

NEW BOOKS

- An Asian Prime Ministers Story 15/6
- Women Behind Mahatma Gandhi 21/6
- Primitive India — Illustrated Only 31/-
- Just Half A World Away — Faith In India 22/6
- History Of India — Past And Present 66/6
- India And The Awakening East 18/6
- Bhowani Junction (Novel) 14/6
- Dadi Ma Na Yudhu 28/6
- Ghar Na Rani 32/6

Books of all sorts, Indian, Ancient, Historical, Gujarati

જે લોકો ઈશ્વર પરજ આધાર રાખે છે તે મરેલાં કે જીવતાં માનવી પર કદી આધાર નહીં રાખે. આ વિચાર તું દિલમાં ઉતારશે તો કદી શોક નહીં કરે. —ગાંધીજી.

ઈન્ડીયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં રચાયું.
આઘ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

‘આપણે યંત્ર છીએ અને યંત્રી પણ છીએ આ શરીર યંત્ર છે અને આત્મા તેનો યંત્રી છે. આજે તારે તને મળેલા યંત્ર પાસેથી યંત્ર ના જેવું કામ લેવાનું છે. —ગાંધીજી.

પુસ્તક ૫૪ સુ—અંક ૨૮

તા. ૨૭ જુલાઈ, ૧૯૫૬.

છુટક નક્કલ પે. ૬

પશ્ચિમ તરફથી મોઢું પૂર્વ તરફ ફેરવો

સ્વીરાંકર મહારાજ

ઉચ્ચ જીવન જીવવું, જીવનને ઉચ્ચ કક્ષાએ લઈ જવું એ પશ્ચિમ ના શબ્દો છે. આપણે ત્યાં પણ એવા શબ્દો તો છે. પણ આપણા શબ્દોમાં જે લાવ છે તેમાં અને પશ્ચિમના શબ્દોના લાવ માં જમીન આસમાનનું અંતર છે. આપણે ત્યાં ઉચ્ચ જીવન બોલતા ત્યારે તે આત્માને લક્ષમાં રાખીને બોલતા. જ્યારે પશ્ચિમ ના લોકો ઉચ્ચ જીવનની જે વાત કરે છે તે શરીરને લક્ષમાં રાખીને બોલે છે. એટલે તેમનો બધો પુરૂષાર્થ શરીરને સુખી, સુંદર અને શ્રેષ્ઠ બનાવવાનો હોય છે. જેની જરૂરિયાતો વધારે એનું જીવન ત્યાં ઉચ્ચ ગણાય છે. આપણે ત્યાં એથી તદ્દન ઉલટી વાત હતી. આપણા દેશમાં જેની જરૂરિયાતો ઓછી તે ઉચ્ચ ગણાતો. જરૂરિયાતો પણ એટલી હદ સુધી ઓછી કરતા કે દિગંબર થતા, અને એટલા પવિત્ર ધર્મને સમાજમાં આવતા કે સ્ત્રીઓ પણ નિર્ભય બનીને તેમની પાસે જતી.

કેટલાક ભકતો કહેતા : ‘અમારે મોક્ષ નથી જોઈતો, અમે સેવા કરીશું. સેવા એ જ અમારો મોક્ષ છે.’ પણ મોટા ભાગના તો સંસારને મિથ્યા માની જંગલમાં તપ કરનારા જ હતા. ભગવાન જાણે, તેમનો મોક્ષ થયો હશે કે નહિ!

મોક્ષની આ પ્રાચીન કલ્પનામાં ગાંધીજીએ સમૂળી ક્રાંતિ કરી. તેમણે કહ્યું કે તમારું જ્ઞાન અને તપ તમે સમાજમાં વહેંચતા રહો. સાથે જે સુખદુઃખ આવે તે પણ વહેંચતા રહો. ગાંધીજી કહેતા મોક્ષ આપણને નબંધે. આપણને જે કંઈ મળે તે બધું સમાજ માટે છે. ભગવાને જે શરીર આપ્યું છે તે પણ સમાજ માટે છે. શરીરને બરાબર સાચવો જેથી સમાજની સેવા સારી રીતે કરી શકો. કારણ કે શરીર લોગને સાંકે નહિ, પણ સમાજ સેવા કરતાં કરતાં આત્મદર્શન કરવા માટે છે. વળી જે પ્રવૃત્તિ કરે તે સમાજહિતની દૃષ્ટિએ કરે. અને પવિત્ર થવું હોય તો તમારી પવિત્રતા સમાજમાં વહેંચો.

પણ કાળક્રમે આપણી સંસ્કૃતિમાં સડો પેઢો. દિને દિને તે બગડતી ગઈ. અને અંતેએ આવ્યા ત્યારથી ઉચ્ચ જીવન વિષેની આપણી કલ્પના શરીર-લક્ષી બની. અંતેએએ આપણી જીવવાની રીતો ખુબ યુક્તિપૂર્વક ફેરવી નાખી. પરિણામે આપણી જરૂરિયાતો ખુબ વધી એટલું જ નહિ પણ વધારે જરૂરિયાતોવાળો મોટો ગણાવા લાગ્યો ને ઓછી જરૂરિયાતોવાળો હલકો ગણાવા લાગ્યો. વતમહેનત કરીને ખાનારની પ્રતિષ્ઠા ઘટી ને બેઠે બેઠે પારકાની મહેનત ઉપર જીવનારની પ્રતિષ્ઠા વધી. આપણું મોઢું ત્યાગ તરફ હલતું તે લોગ તરફ વળ્યું. તેથી દેખાવે સુખી હોવા છતાં આપણા હૃદયનો પાર નથી.

માણસ ઉંમર, વિચાર અને ક્રિયામાં રોજ ને રોજ આગળ વધીને એ ક્યાં જાય છે. જે તરફ મોઢું હોય તે તરફ ચોરતું મોઢું ચોરી તરફ હોય તો તે ચોરીમાં આગળ વધે છે. કોઈ સદાચારી પુરૂષનું મોઢું સદાચાર તરફ વળેલું હોય તો દિવસે દિવસે એ સદાચારના માર્ગે આગળ વધે છે. કોઈ સેવક સેવાકાર્ય તરફ વળ્યો હોય તો ઉત્તરોત્તર તે સેવાપથે આગળ વધતો જાય છે. પણ મોઢું ફેરવવા માત્રથી કામ પતતું નથી. જ્યાં જવાનું હોય એ તરફ ગતિ કરવી પડે છે. પશ્ચિમ તરફથી આપણે મોઢું ફેરવી પૂર્વ તરફ કરીએ ત્યાં ઉગતા સૂર્યના બાળ કીરણો આપણને નવું જીવન આપશે.

સંપત્તિ એટલે રૂપિયા એમ આપણે માનીએ છીએ પણ રૂપિયાવાળો કોઈ સુખી દેખાતો નથી. બુદ્ધિ, બળ, પૈસા બધું શરીર-સુખ માટે હોવાથી જેટલું જેટલું મળે છે તેટલું બધું ઓછું પડે છે. ઓછા વાળો વધારવાળાને જોઈ હૃદય ખાય છે.

આપણા દેશમાં અસંખ્ય તેજસ્વી અને જ્ઞાની સાધુ પુરૂષો થઈ ગયા. જ્ઞાનના ક્ષેત્રમાં એમણે ખુબ વૃદ્ધિ કરી. પણ એમનું જ્ઞાન જેટલું જેટલું વધતું ગયું તેટલા તેટલા તે સમાજથી અળગા થતા ગયા. તેથી તેમનું જ્ઞાન અત્યંત તેજસ્વી હોવા છતાં સમાજ ને તે બધું ન લાગ્યું.

આપણા જ્ઞાની સાધુપુરૂષો જ્ઞાન અને શોધો, બધું પોતાની સાથે શુદ્ધાઓમાં લઈ ગયા. સમાજને તેના લાભ ન મળ્યો.

આજના જેમ પુરાણ કાળમાં ય લોકો અસુક પ્રમાણમાં સુકીનો સંગ્રહ તો કરતા. પણ એ વ્યક્તિગત સુખ માટે નહોતા કરતા. તે સુકી ગામની સુખાકારી અને સગવડ માટે વપરાતી હતી. શ્રીમાન એ જમાનામાં ઇશ્વરી વિભૂતિ ગણાતો. કારણ, તે ધર્મપૂર્વક પૈસા કમાતો ને તેનો ધર્મ ઉપયોગ કરતો. આજે તો કોઈની પાસે વધારે પૈસા લેવા થઈ જાય તો લોકો તેની નીંદા કરે છે. તેના દોષ જુએ છે. કહે છે : ‘કાળા બનર કરીને તો આ વાહી-વણકા ઉભાં નહિ ક્યાં હોય?’ કોઈ શ્રીમંત દાન કરે તો કહે છે, ‘ઝિરણની ચોરી કરી સોયનું દાન કરવા બેઠા છે!’ આમ સુકીનું સુધ્યાંકન બદલાઈ ગયું છે. સુકીવાદની ઘોર બોદાઈ સુકી છે.

હંમેશ કરતાં આજે બધાના હૃદયમાં આપવાના આનંદની લાગણી વધારે દેખાય છે. દુશ્મનને આપવાની સારામાં સારી વસ્તુ તે ક્ષમા ભાવ, મીઠાને માટે પ્રેમ, તમારા બાળકો માટે સાચો રાહ, પિતા માટે ગર્વ અને માન, માતા અલીમાન લઈ શકે તેવું આચરણ, તમારે પોતાને માટે આદર, અને બધા મનુષ્ય માટે દયા અને ધર્મતા.

— ત્યારે —

તમારા વહાલા પ્રિયજન માટે શું ?

તેમના બધા માટે તેઓની આફતમાં મદદગાર થાય તેવી

ન્યુ ઈન્ડિયાની જીન્ડગીના વીમાની પોલીસી

એ એક ખરેખર સાચી ભેટ છે.

હવેથી વીમો લઈ તમારા વહાલાઓને તમે આનંદ આપી શકો છો, અને અમે તમારી સેવા કરી આનંદ લઈ શકીએ છીએ.

વીમા બાબતની સાચી સલાહ અમારી પાસેથી મેળવો.

— ધી —

ન્યુ ઈન્ડિયા ઈન્સ્યુરન્સ કુ. લી.

મુખ્ય ઓફીસરો

રૂસ્તમજી (પી.ટી.) લીમીટેડ

૧૪૦ કેવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

Telephone :
20951

177 Grey Street
DURBAN.

Bhagat's Vegetarian Lounge

(Prop: G. L. BHAGAT)

Ghee Sweetmeat Specialists

Receptions and Wedding Parties Catered For

ટેલીફોન:
૨૦૯૫૧

૧૭૭ ગ્રે સ્ટ્રીટ
ડરબન.

ભગત્સ વેજેટેરીયન લાઉન્જ

(પ્રોપ્રાઇટર : જી. એલ. ભગત)

ઘીની મીઠાઈઓના સ્પેશલિસ્ટ

મેળાવડાઓ, લગ્ન પ્રસંગોએ અમે મીઠાઈઓ પુરી પાડીએ છીએ.

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૨૭ જુલાઈ, ૧૯૫૬.

મધ્ય આફ્રિકાના સમુહ રાજ્ય તંત્રમાં અસ્થીરતા

મધ્ય આફ્રિકા સમુહ રાજ્ય માં—ફ્રેન્ચરેશનમાં—બહુ અસ્થીરતા પ્રવર્તી રહી છે. ત્યાં ગોરા અને કાળા તથા ગોરા અને ગોરા વચ્ચે પણ સંબંધ મીઠા નથી જણાવેલા નવા રાજ્ય-તંત્રની આ એક નજીવી અથ-કામણ છે એમ માનવું એ ઘણું લયકર છે. રંગવર્ણીઓ બધા સંપથી રહેવાનું શીખી રહ્યા છે એમ કહેવું કઠાચ સત્ય બીના ગણાયે.

પણ આ કરતાં વિશેષ બીજી કારણ પણ તેનું જણાય છે. ગોરા ઓ અને કાળા અથવા તે એમ કહીએ કે બન્ને બાબુની મોટી બહુમતી લાગીદારીને અર્થ પોતાના અનુભવ અને સમજણ સુજબ કરી બીજાને તેમ ઠસાવવા માગે છે. જે ખરૂં જોતા સત્ય ન પણ હોઈ શકે.

ગોરાઓ કે જે હાલમાં લઘુ-મતીમાં છે તેઓની બહુમતી એમ માને છે કે ગોરાઓનું બીન-ગોરાઓપર સાશન હોવું જરૂરી છે અને તે દરમ્યાન બીન-ગોરાઓએ પોતે રાજ્યને દોર ઝાલવા શકતી માન થયા છે એમ બતાવી આપવું પડશે. ગોરા ઓને ભય છે કે જો તેઓ વધારે પડતી છુટછાટો બીન-ગોરાઓને આપે તો તેનો ગેરલાલ ઉઠાવી આફ્રીકનો લાગીદારીના હેતુને નિષ્ફળ કરે. આવો મત ધરાવવા નો તેઓને પૂર્ણ અધીકાર છે. ગોરા કોમ લઘુમતીમાં છે. ગોરા ઓએ જે બંધારણ ઘડ્યું છે. અને જે પૂરવાર કરે છે કે તેઓ સ્વાઈ વસવાટ ઈચ્છે છે અને આફ્રીકનો જે બહુમતીમાં છે, તેઓ જો ઝડપથી રાજસત્તા હાથ માં લઈ લે તો આ બંધારણનો નાશ થાય અને એને પરીણુગે ગોરી પ્રબલનો આ દેશમાં અસ્ત થાય.

કેઈ પણ માનવે એવું ઈચ્છવું

ઠીક નથી કે તેનો પાડોશી તેનો નાશ કરશે.

આપણે એક બાબુ જે ખાસ મહત્વની હતી તે વિચારી અને હવે આફ્રીકનો તરફની ખીલ બાબુ પણ અવલોકવી જોઈએ. ઘણા સમયથી આ સંસ્થાનોના આફ્રીકનો પરદેશી સત્તા નીચે ઉછર્યા છે. તેઓની માલ મીલકત અને મોટા ભાગની સ્વતંત્રતા પણ ઝુટવી લેવામાં આવી છે. આ સંસ્થાનોના આફ્રીકનોના હીતની કોઈપણ બાબતની પ્રગતી કરવાની પ્રીટનની ઈચ્છા બહુવામાં નથી આવી કે જેવી ગોરી પ્રબલની પ્રગતીની જણાય છે.

આ કારણ સર મધ્ય આફ્રીકના એક પણ સંસ્થાનોમાં આફ્રીકનોને માટે કેળવણીનું એક પણ સાફ સાધન હજી સુધી નથી. વર્ષોથી તેઓ પોતાના તેજસ્વી બાળકોને સાઉથ આફ્રીકની યુનીવર્સિટીમાં જગા મળે તો મોકલવા કરે છે.

ઉદ્યોગ-ધંધા પણ તેઓએ એવી દ્રષ્ટિએ નથી ખીલવ્યા કે જેનાથી આફ્રીકનોને લાલ થાય. જો એ દ્રષ્ટીએ ખીલવ્યા હોત તો આજે સાઉથ આફ્રીકમાં જ્યાં ઈલાયદાપણાની ભયકર નીતી ચારે બાબુ પથરાયલી છે ત્યાં મોટા પ્રમાણમાં ન્યાસાલેન્ડ અને રોડેશીયાના આફ્રીકનો રોજ માટે આવ્યા ન હોત.

આનો અર્થ એ નથી કે બીજા આફ્રીકના સંસ્થાનો કરતાં બીન-ગોરાઓ માટે સાઉથ આફ્રીક સ્વર્ગભૂમી છે. જો સત્ય કહીએ તો તેનાથી સાવ વિરૂદ્ધ સામી બાબુ એ તે છે. પણ આ બાબતમાં ખરો સુતો એ છે કે ન્યાસાલેન્ડ અને રોડેશીયા ના સંસ્થાનોની આર્થિક સ્થિતિ ઘણી નબળી છે.

આ કારણે સર લાગીદારી નો જે હેતુ છે તે તરફ આફ્રીકનો

શંકા લરી નજરે જોય તો તે ગેરબ્યાજબી ન ગણાય. યુની-યનની સ્થાપના કરી જેમ સાઉથ આફ્રીકના ગોરાઓ યુની-યનના હેતુની સારખ બાબુએ મુકી બીન-ગોરાઓને બનાવી ગયા છે તેમ આ લાગીદારી ના હેતુ વિશે પણ બનવાનો ભય આફ્રીકનોને લાગે છે. વસ્તુ પોતે ગમે તેટલી સારી હોય પણ તેનો ઉપયોગ કેવી રીતે થાય છે તેના પર તેનો આધાર રહેલો હોય છે.

મધ્ય આફ્રીકનાં સમુહ રાજ્ય તંત્રની જ્યારથી સ્થાપના થઈ છે ત્યારથી કેટલાક ગોરાઓ લાગીદારીની નીતી હૃદયપૂર્વક આવકારતાં જણાય છે. પણ આફ્રીકનો સર્વે બાબુનો વિચાર કયાં બાદ એમ માને છે કે, જે ગોરાઓ એ મતના છે કે લાગીદારીમાં ગોરાઓનું વચસ્વજ કાયમ રહેવું જોઈએ તેમનું જોર દિન પર દિન વધતું જાય છે.

આ બધા વાતાવરણને નિહાળ તો એમ લાગે છે કે મધ્ય આફ્રીકના આફ્રીકનોએ ઉંડો વિચાર કરી પગલુ ભરવું ઘણું જરૂરી છે. નહીં તો તેમના પડોશી દેશ બાંધવો—સાઉથ આફ્રીકનો જેવી તેમની પણ સ્થિતિ થવાનો ભય રહેશે.

ગોરાઓ અને ખાસ કરીને રોડેશીયાના ગોરાઓ માણસની તુલના પોતાની બુદ્ધિથી નથી કરતાં પણ સામી વ્યક્તિના રંગ ને જોઈને કરે છે. આથી લાગીદારીના હેતુથી તેઓ ઘણા દુર જાય છે અને બતીલેદની નીતીની ઘણી નજીકમાં આવતાં જાય છે.

આ કારણેથી તેમજ જે ગેરી વાતાવરણ બધે ફેલાયલું રહે છે તેને લીધે આફ્રીકનો પોતાનું ઝુંઘર ભાવી સરજવાને એશીયાના દેશોએ જેમ ગોરાને ખરોડયા તેમ ખરોડયા તરફજ તેઓનું વલણ રહેશે.

બન્ને-ગોરા અને કાળાએ પોતાને એક પ્રશ્ન પુછવાનો છે કે, ઠંઠાયલા આફ્રીકનોનું હિત સામા છે? ગોરા અને આફ્રીકનોના સંગ-ઠણમાં કે આફ્રીકનોના હાથમાં વધુ સત્તા આપવામાં અમને ભય છે કે મધ્ય આફ્રીકનાં સમુહ રાજ્ય તંત્રની ગોરી પ્રબલ જે કરી રહી

છે—આફ્રીકનો જે માગે છે તે તુરત ન આપવાની વાતો—તેનાથી લાગીદારીના આદર્શને ભયમાં મુકશે અને તેથી આફ્રીકનો કઠાચ એશીયા જે માગે ગયું તે માગે જવા પ્રેરાશે.

લાગીદારીનો જો આ આદર્શ મધ્ય આફ્રીકમાં સફળ નહી થાય તો આફ્રીકના ધરી રાજ્ય ના દક્ષિણ ભાગમાં કયાંય તેને સ્થાન નહીં મળે.

આ લાગીદારીના પ્રયોગની અસફળતા સાઉથ આફ્રીકા માટે ઘણી ખરાબ નિવડશે. કારણ અહીંના ગોરા અને બીન-ગોરા ઘણી આતુરતાથી આ પ્રયોગને નિહાળી રહ્યા છે.

આ પ્રયોગ જો અસફળ થશે તો સ્ટ્રાઉમ હુનિયાને છાતી ઠોકીને જણાવશે કે હું સાચો હતો એમ કહેવાને કે, ગોરા અને કાળા કદી સાથે ન રહી શકે. હવેશા ગોરાનું ઉપરીપણુ જ હોવું જોઈએ.

આ પ્રયોગ સફળ થશે તો આપણને એક લાગીદારીના એક નવા માર્ગનું દર્શન થશે કે જેમાં જુદી જુદી સંસ્કૃતીના અને જુદી જુદી બતીના તથા રંગના માનવો સંપ અને શાંતીથી રહી શકે છે.

આ પ્રયોગને સફળ કરવો કે અસફળ એ તેઓના હાથમાં છે કે જેઓનું આ સમુહ રાજ્ય તંત્રમાં ચળણુ છે. અને તેથી તેઓને માથે આ એક મોટી જવાબદારી છે.

રજકણુ

જુનના પોકારથી કંપી રહેલાં તથા અનિદના સંયોગથી મુક્ત અને પ્રિયના અભાવવાળાં નરકોમાં રહેવું સાફ; પરંતુ ફર્નની સોળતમાં રહેવું સાફ નહીં.

* * *

ખાસ અને લાકડાંથી સળગેલો અગ્નિ જેમ શાંત થતો નથી, તેમ કામગોમના ઉપનોમ વડે તૃણા કદી શમતી નથી.

* * *

જ્યાં બાલિશ લોકો ભેગા થયા હોય તે સ્થાન બીડવાળું હોય તોપણ નિર્જન જેવું છે; પરંતુ એક જ જાતી માણસ જ્યાં હોય, તે નિર્જન સ્થળ પશુ લોકોથી ભરેલું બાણુ.

નેહરૂ-નાઝર વાટાઘાટોનો કેરોમાં આવેલો અંત

ભારતના વડા પ્રધાન નેહરૂ જીકાઠ ૨૧મીના ફોરોનસ નાઝર-મજલિસના પ્રમુખ સાથે વાટાઘાટો પૂર્ણ કરી પીટી જવા ઉપડી ગયા છે.

વાટાઘાટોમાં દ્વંદ્વર વગરના પ્રધાન મુખ્ય મેનને તેઓની સાથે ભાગ લેવા હતા. તેને આગલે દિવસે પ્રમુખ નાઝર નેહરૂના માનમાં જમણુને ભવ્ય સમારંભ યોજાયો હતો.

ટુક મુદ્દા પહેલા પ્રમુખ ટીટો, ડોલોનલ નાઝર અને શ્રી નેહરૂએ એક સંયુક્ત નિવેદન વાટાઘાટોના પરીણામ વિશે બહાર પાડ્યું છે.

ત્રણે રાજદારીઓએ સંતોષજનક નોંધ લીધી હતી કે, "જુદા જુદા દેશો ના નેતાઓને મળીને અને જુદી જુદી નીતીઓ પર વાટાઘાટો કરીને અગ્રે એક બીજાના મતોને સમજ શક્યા છીએ અને એવા મત પર આવ્યા છીએ કે દળોમળીને સાથે સંપથી રહેવું ઠોષપણુ દેશ માટે અશક્ય નથી."

આ નિવેદન વધુમાં જણાવે છે કે "યુદ્ધ સરંભોને બહુ મદદ ન આપવું એ ઘણુ જરૂરી છે અને તે માટે પરેલ યુનાઇટેડ નેશને કરવી જોઈએ. પ્રયોગોને ખતર પણુ ને હાની કારક પ્રયોગોના અખતરા કરવા માં આવે છે તે પણુ બંધ થવા જોઈએ.

દેશ દેશો વચ્ચે પણુ વેપારની સગ વડો વધુ થવી જોઈએ.

મધ્ય યુરોપ અને દુરના પુર્વભાગો તથા એશીયામાં પરીસ્થિતી ઘણી વધુ સેલી છે. દુરના પુર્વભાગોના સવાલોનો ઉકેલ થીન પ્રભાસત્તાકની મદદથી યજ શકે તેમ છે. અને તે સવાલ યુનાઇટેડ નેશનસમાં ચર્ચાવવા જોઈએ.

મધ્ય યુરોપના સવાલોમાં જરમની નો સવાલ ખસ વધુસેલો છે. અને તેનો ઉકેલ જરમન પ્રબલી ઈચ્છા પ્રમાણે શાંતિથી આણવવા જોઈએ.

મધ્ય પુર્વમાં મોટી શક્તિઓ વચ્ચે ધર્ષણુ યજા કરે છે. આ સવાલોનો ઉકેલ વિચાર પુર્વક તોલીને થવો જોઈએ. એ પણુ વિચારવું જોઈએ કે આર્થિક, અને પ્રબલી સ્વતંત્રતાને કશી હાની ન પહોંચે, આ ભાગોમાં પ્રબ વચ્ચે શાંતી બળવી રાખવી એ ધણુ અમત્યનો સવાલ છે. આને પેરેસ્ટાઇનમાં ને પરિસ્થિતિ ઉભી યજ છે એનાથી દુનીયામાં ઝેરી વાતાવરણ ફેલાશે.

એલજીરીયામાં આને ને પરીસ્થિતી ઉપસ્થિત યજ છે તેનો નિકાલ પણુ તુરતમાં જ થવો જોઈએ. અમે એમ માનીએ છીએ કે એલજીરીયાના લોકો ને સ્વતંત્રતા મળવી જોઈએ એલજીરીયા માં તુરતજ શાંતી સ્થપાવવી જોઈએ. ઠોષ પણુ એક પ્રબ બીજી પ્રબ પર રાજ કરે એ અમારી દ્રષ્ટિથી રાજકર્તાઓને તથા ને પ્રબ પર રાજ કરે છે તે બંને માટે હાનીકારક બીના છે. એલજીરીયાની પ્રબને અમે સહાયુજુતી પાઠવીએ છીએ. એલજીરીયાના નાગરીક ગોરાઓ પણુ છે અને તેઓનું હિત પણુ વિચારવું જોઈએ. આ પ્રબના ઉકેલ માટે ને કાંઈ શાંતીને માર્ગે પમજુ બરાય તેમાં અમારો પુર્ણ સાથ રહેશે.

દુનીયાના સવાલોનો ઉકેલ એકજ પગલાથી લેવાનો નથી પણુ તેનો શાંતિથી ઉકેલ કરવાનું ચાહુ જ રાખવું જોઈએ. આ સ્તીથી ત્યારે જ આવશે કે ત્યારે આપણુ મુખ્ય ધ્યેય શાંતી બળવાવાનું હોય અને યુનાઇટેડ નેશનસ ના આદર્શોને અનુસરી આપણુ આપણુ ધારણુ બડીએ.

યુનાઇટેડ કિંગડમમાંથી પણુ કાઢી મુકવું જોઈએ.

લડોની શાખાએ જણાવ્યું છે કે, "બ્રીટીશ સરકાર સાઉથ આફ્રિકા ના રંગબેદની ત્યારે ત્યારે ચર્ચાઓ યુનોમાં થાય છે ત્યારે તટસ્થ રહે છે તેમ કરવું હવે બંધ કરી તેની નીતીને સખત નિરોધ કરે એમ અમે ઈચ્છીએ છીએ, તે ઉપરાંત બ્રીટીશ સરકારે ધ્યાન રાખવું કે ઠોષપણુ સંજોગોમાં આફ્રિકાના બ્રીટીશ સંરચાનો આફ્રિકા ના તાખામાં ન જવા પામે."

વોર્કિંગ હેમ (નિક્શાપર) એની શાખા જણાવે છે કે, "સાઉથ આફ્રિકાને તેની બ્લતીબેદની નીતીને અંગે તથા ગોરી વચ્ચેવતાની નીતીને લખને તેને ઠામનવેલ્થમાંથી બીતલ કરવું જોઈએ. માનવ કાપઘાથી આ નીતી ઘણી નિરૂદ્ધ છે."

બોર્નમાઉથ અને કાઇસ્ટ, ચર્ચની શાખાઓએ જણાવ્યું છે કે, "અમને ખય છે કે બ્રીટીશ સરકારની નીતીથી આફ્રિકાનો એમ માનતા યજા છે કે

આફ્રિકાની રંબદેવની નીતી સાથે બ્રીટન મળતું છે."

ગ્રેસકોની શાખા જણાવે છે કે, "લેબર પક્ષ ત્યારે સત્તામાં આવે ત્યારે સાઉથ આફ્રિકા અને ગ્રેટ બ્રીટન વચ્ચે ને ઠામનવેલ્થનો સંબંધ છે તે તોડી નાખવો જોઈએ."

સેન્ટ્રલ આફ્રિકન ડેવેલપમેન્ટ વિશેના મે હરાવો પણુ હતા. સેન્ટ્રલ આયર શાયર બાંચના દેરાવમાં છે કે, સેન્ટ્રલ આફ્રિકામાં એક યુનીવર્સીટી બાંધવા માટે ને નાણા મદદ હાલની બ્રીટનની સરકાર આપી રહી છે તેથી ઇલાવલ પણુની નીતીને ટેકા મળે છે.

બીન એક હરાવમાં છે કે, સેન્ટ્રલ આફ્રિકામાં પ્રબસત્તાકે રાખ્ય સ્થપાય એને માટે બનતા ચાપેતા ઉપાયો કરવા જોઈએ.

બ્રિટનમાં ઘણા રંમવણો લોકો આવે છે તેઓને માટે બંધી સગવડો પૂરી યાય તે બ્રિટને જોવું જોઈએ તેમજ બ્રિટનમાં રંમબેદને સ્થાન ન મળે એ પણુ જોવું જોઈએ

આ અંકવાડીયાનો તંત્રી લેખ

સાઉથ આફ્રિકાના હિંદીઓ

૧૯૫૫ ટાઇમ્સ પોતાના અગ્રણેષુમાં લખે છે કે નાટાલમાં હિંદીઓ લગભગ ૧૦૦ વરસ યજા રહે છે એટલે કે ગોરા કરતા ૨૫ વરસ એછા છતાં ગોરાઓના મતજ માં એક વાત હજ ધર કરી રહેલી છે કે, "હિંદીઓ યુસાદર છે અને તેને એક દિવસ કાઢી મુકવાના છે." આ ક્વેરી રીને થશે તે ખખર નથી. ઈસ્ટી યુશન ઝોફ રેશ રીવેશન્સે હિંદી ઓ ઉપર એક પુસ્તીકા લખીને આ વિચાર સરણીની ઝાટકણી કાઢી છે. એમા લખે છે કે, "હિંદીઓ બીનએ ની જેમજ આ દેશના વતની છે. અને તેઓ પણુ આફ્રિકન નામરીક છે. ૪૦૦૦૦૦ હિંદીઓ જેઓ આ દેશમાં વસે છે તેની જવાબદારી આગી ગોરાઓને શીરે રહે છે." હિંદીઓને આ દેશમાં કેવી રીને હાખલ કરવામાં આવ્યા અને તેમને કાઢવા માટે આજ સુધી શા શા પગલા ભરવા માં આવ્યા તે આ પુસ્તીકામાં જણાવવામાં આવ્યું છે. વધુમાં તેમાં જણાવે છે કે, હિંદીઓ હવે આ દેશની સ્થાઇ વસ્તી યજ ગજ છે અને તેઓ સામે હમેશા ને આરોપ મુકાય છે કે, તેઓ પશ્ચિમી જીવન જીવી નથી બાણુતા તેજ એક મુદો તેઓના પક્ષમાં છે. કારણુ તેને માટે આપણુ તેઓ સાથે હળતા મળતાં યવું જરૂરી છે. કાપઘાઓની સખત આડખીલી હોવા છતાં પશું યંગા ગોરા અને બીન-ગોરા આ વચ્ચે ચીત્રનાં બંધાજ છે. પરેલાં

તેઓમાં બ્લતીબેદ બધે પ્રવંતતો હતો હવે ભાગલા ધન, ઈજાવણી, અને ધંધા ઉપરથી તેમનું સ્થાન નકકી યાય છે અને ભાગલા પડે છે. અને એકજ પત્ની હોવાનો રીવાજ અપનાવ્યો છે. બાળ લગ્નોનું પ્રમાણુ પણુ ઘણું ઘટી ગયું છે. હિંદીઓ પશ્ચિમની ઈજાવણી લેવા માટે ઘણા આતુર છે. અને આને ઘણી યુવાન બાળાઓ સમાજ માં બહારનું કામ કરવા આમળ આવી છે. અમે એમ નથી કહેતા કે, હિંદી સમાજ પૂરો પશ્ચિમી ધોરણુ માં આવી ગયો છે પશું ચોક્કસ હક સુધી આવી ગયો છે કે, જેથી હવે હળી મળીને રહેવામાં બાખ નહીં આવે. સરકાર ને બીન-ગોરાઓ તરફ લામણી વાળી હોય તો આ મેળ ઝડપથી યાય પણુ હાલ એવા કશા ચિન્હો જણાતાં નથી.

સંદેશો સાચવી રાખે એવો ટેલીફોન

તમને ઠોષ ટેલીફોન કરે ને તમે ઘેર કે એરીસમાં હાજર ન હો તો પણુ હવે ચાલશે. તમારો ટેલીફોન નવા આવેલા સંદેશાની રેકડ ઉતારી આપશે અને તમે ત્યારે બહારથી આવશે ત્યારે એ રેકડ પરથી સંદેશો સંબંધી શકશે. આ નવા ટેલીફોનની સાથે રેકડ ઉતારવાનું મશીન ક્રાન્સના મેલીએ શોધ્યું છે. આ નવા ટેલીફોનનું નામ 'એલીન ફોન' છે.

યુનાઇટેડ કિંગડમના લેબર પક્ષની પરિષદ

ઉપરાંત પરીપદમાં ૨૧ સાઉથ આફ્રિકાની નિરૂદ્ધમાં હરાવો મુકવામાં આવ્યા હતાં. આ એકવીસમાંથી ૮ તો સાઉથ આફ્રિકાને ઠામનવેલ્થમાંથી કાઢી મુકવાના દરાવો હતાં.

યુનાઇટેડ કિંગડમની લેબર પક્ષની પરીપદમાં ને ૨૧ હરાવો મુકાયા હતાં તેમાના ૮ હરાવોમાં હતું કે સાઉથ આફ્રિકાને ઠામનવેલ્થમાંથી દુર કરો. તે હરાવો આગામી લેબર પક્ષની પરીપદ ને અક્ટોબરની પહેલીથી પાંચમી સુધી બરાવવાની છે તેની કાવવડીમા મુકાયા છે. લેબર પક્ષની

લીસેસ્ટરની શાખાએ પોતાના હરાવમાં જણાવ્યું છે કે, "લેબર પક્ષે સાઉથ આફ્રિકાની સરકારની રંમબેદની નીતી નો જોરદાર અને અસરકારક સામનો કરવો જોઈએ. વધુમાં તે જણાવે છે કે, આમ કરવા છતાં ને સાઉથ આફ્રિકા પોતાની નીતી ન છેડે તો તેને ઠામનવેલ્થમાંથી નહીં પણુ

દુનીયાની એકજ સરકાર છે જે પ્રતીબંધ

પરચુરણ

મુકે છે

વડા પ્રધાન નેહરુએ પરદેશ નીતી પર ધારાસભામાં બોલતાં જણાવ્યું હતું કે,

“પોતાના દેશની અંદર પરદેશીઓ વસવાટ માટે પ્રવેશ કરે તેની ઉપર દરેક સરકાર અંકુશ રાખે છે. બ્રિટનની અંદર ઠાંધ પશુ જાતની પરવાનગી વગર ભારત વાસીઓ દાખલ થઈ શકે છે. અફગાનિસ્તાન, આર્જેન્ટીન, ઇથિઓપીઆ, ઇરાન, ચીલી, નેપાલ, મેક્સિકો, તથા હોંગકોંગમાં પ્રવેશવાને ‘વિસા’ આપી સરકાર પારોથી મેળવ્યા પછી ખીજા ક્રમાં નિયમનો વગર ભારતવાસીઓ એમાં દાખલ થઈ શકે છે. ઈનેડિયાએ વરસતા ૧૫૦ ભારત વાસીઓને વસવાટ માટે પ્રવેશના દેવાની છુટ આપી છે. યુનાઈટેડ

સ્ટેટ્સ (અમેરીકા) એ ૧૦૦ની, શીલી-પાઇન્ડે ૫૦ની, અને યાઇલેન્ડ ૨૦ની, ભારતવાસીઓ સીમેન્ટ વાસીઓ અને પાકીસ્તાનીઓ મળીને કુલ ૬૦૦ માણસો ઇન્ડોનેશીયામાં દર વરસે દાખલ થઈ શકે છે. સીમેન્ટ અને યરમમાં તથા બ્રિટીશ સંસ્થાઓમાં હોંદીઓના પ્રવેશ સામે ઠાંધ અલગ પ્રતીબંધો નથી, પણ ત્યાંના કાયદાને લીધે એવા પ્રવેશ પર કડક નિયંત્રણ રહે છે. પાકીસ્તાનમાં વસવાટ કરના હન્જત ભાગ વાસીઓ ઉપર તે વિશય ના ભારત-પાકીસ્તાની કરારનું નિયંત્રણ રહે છે. ભારત વાસીઓના પ્રવેશ સામે સમુજાએ પ્રતિબંધ ચૂકનારી એક જ સરકાર દુનીયામાં છે. તે દક્ષિણ આફ્રિકાની.”

—બાળકોના કદાચ માટે પહેલી રાષ્ટ્રીય પરીવહ ડો. ડેસકરના પ્રમુખ પદે ભરાઈ હતી તેમાં ‘બાળ સાહિત્ય’ વધુ પ્રમાણમાં થયું જોઈએ એવું નક્કી કરવામાં આવ્યું હતું.

—મુંબઈ યુનીવર્સિટીની શાતાબ્દી કાળમાં તાતા કંપનીએ પાંચ લાખ રૂપિયા આપ્યા છે.

—વિનેબા બાવેએ તામીલ નાડમાં પગ પાળા પ્રવાસન કર્યો છે. અને ત્યાં સમ્પૂર્ણદાન માંગે છે જે તે ધણે સામે આવેકાર મળ્યો છે.

—ફ્રેડરિક યાઉનનામનો એક અંગ્રેજ વિદ્યાર્થી લંડનથી ભારતની યાત્રાએ પગપાળા આવી રહ્યો છે. આ વિદ્યાર્થી શાંતીવાદી છે. તે ફ્રાન્સ, જર્મની, એંગ્રીયા, યુગોસ્લાવિયા, ગ્રીસ, ટુર્કિસ્તાન, સીરિયા, ઇરાક, અફઘાનીસ્તાન અને પાકીસ્તાનના રસ્તે ભારત આવશે આ વિદ્યાર્થીની ઉંમર ૨૨ વરસની છે. મહાત્મા ગાંધીજીનું સાહિત્ય વાંચીને એ શાંતીવાદી બન્યો છે. પ્રવાસમાં તેણે ફક્ત ૨૦ રતલ વજનની લશ્કરી પદ્ધતિની થેલી સાથે રાખી છે. આ થેલીમાં થોડો ખોરાક, હવા ભરવાથી તબયાર થતું બિહાનું અને થોડા કપડાં રાખ્યા છે.

—લોકમાન્ય બાળમંગાધર ટિળકનું જીવન ચરિત્ર હાલ રશિયન ભાષામાં તબયાર થઈ રહ્યું છે. એક ભણીતા વિદ્વાને આ જીવનચરિત્રનો રશિયન ભાષામાં અનુવાદ કર્યો છે. તા. ૧લી ઓગસ્ટે લોકમાન્યની જન્મ જયંતિ પ્રસંગે રશિયન ભાષામાં છપાયેલું આ જીવનચરિત્ર રશિયામાં પ્રગટ કરવામાં આવશે. ભારત સરકાર તા. ૨૪મી જુલાઈએ ટિળકની છાપવાળી ટપાલની ટિકિટો પણ બહાર પાડી હતી.

—એશીયાના વિદ્યાર્થીઓએ એક મેળાવડો થોજી અને ૪૪૦૦ પાઉન્ડ ભેગા કરી તે નાણા ન્યુ સાઉથ વેલ્સની આંધળાઓની સંસ્થાને આપ્યા હતા.

—૧૯૫૦માં હોંદિ વિદેશમાંથી સુડતાલીશ લાખ ટન અનાજની આયાત કરેલી તે આંકડો ૧૯૫૫માં પોણા આઠ લાખ ઉપર આવી ગયો હતો.

—લોક્ય રૂવતને પરીણામે મુંબઈમાં ૧૯૫૪થી ૧૯૫૪ સુધીમાં ૧૮૫૨ પોલીસો તથા અમલદારોને સળ કરવામાં આવી હતી.

—ભારતમાં પરદેશી પ્રવાશીઓ ૧૯૫૧માં વીસ હજાર આવ્યા હતાં. ૧૯૫૪માં બ્રિટીશ મુસાફરો ૭૯૧૯ અને અમેરીકન ૯૬૮૦ આવ્યા હતાં.

—અમરેલીમાં કાડીનાર અને થોલા તાણકામાં, વડોદરા શહેર અને ભરૂચ

જલ્લામાં, તથા અંકલેશ્વરના હજીત ગામે કુદરતી ગેસ મળી આવ્યો છે. આ ગેસનો યોગ્ય ઉપયોગ કરવા માટે સરકારી તંત્ર વિચાર કરી રહ્યું છે.

—યુગીલેન્ડના એક દંપતીનું ધર તેઓની ગેર હાજરીમાં બળીને સાવ રાખ થઈ ગયું હતું સ્ત્રી પરદેશના પ્રવાશી ગઈ હતી અને પુરૂષ ગોદ્ધ રમવા ગયો હતો. તેઓને પડોશીઓએ મદદ કરી ચાર દિવસમાં નહું ધર વસાવી દીધું.

ચુલિણી માટે ઉપયોગી
[આ છાપામાં વાનીઓ મોકલવામાં આવે તે સાધારણ રીતે કાંઈક નવી હોય અને આપણા લોકોમાં બહુ પ્રચલીત ન હોય તે જ મોકલવા એમ ઇચ્છીએ છીએ —તંત્રી.]

ફરસી પૂરી
બનાવવાની રીત
૦૧ રતલ ધઉનો લેટ તથા ૦૧ રતલ રવો બેળની અંદર મીઠું, હળદર, મરીની ચૂકા અને જીંદું સુમારે નાખી પાથેર ઘીનું મોણુ દેવું. લેટને કુધથી કંકણ ગાધવો. પછી લૂઆ પાડી દહાંચરોં નેવી બાડી પૂરી બનાવી પેણીમાં ઘી મૂકી ઘીમાં તાપે તળી લેવી. પુરીનો લેટ જેમ કંકણ હશે તેમ પુરી સારી થશે. આ ફરસી પુરી ધણા દિવસ સુધી બગડતી નથી

★
શકરિયાની તવા પૂરી
બનાવવાની રીત
૧ રતલ શકરિયાં સારા લખ જોવનમા શેકી તેની હાલ કાઠી માવે બનાવી અંદર ૦૧ રતલ ધઉનો લેટ તથા લીલા મરચાં, આડું મીઠું, હોંન, હરણ, ધાણા જીંદું સુમારે નાખી માવે તબયાર કરવે. ચૂકા ઉપર તવેા મૂકી અંદર થોડું તેલ મૂકી તબયાર પદાર્થની નાની પુરી હાય વડ બનાવી તવા ઉપર ધીમે તાપે તળી લેવી. થોડું થોડું તેલ ઉપર નીચે મૂકી તવાપુરી હાલ રંગે બનાવવી. ઉપર પ્રમાણે રતાણુની અગર બટાકાની તવા પૂરી પણ સારી બને છે.

૧૬માવતી એલ. નવસારીયા કેપટાઉન.

એનેને નવી વાનગીઓ નીચેના સરનામે મોકલવા વિનંતી છે.
‘Indian Opinion’,
P. Bag, Durban.

ચંત્રવાદનો નાશ થશે

અમારી યાત્રા એ એક “Mobile School” ક્યારેક તત્ત્વજ્ઞાન હોય તે ક્યારેક બગોળશાસ્ત્ર હરતું ફરતું વિચરિદાક્ષ્ય જ જોઈ લેા ને ? એમાં પરસ્પર પ્રશ્નોત્તરી પણ આવે. એક પ્રશ્ન પૂછાયો - બાબા, આજ કાલ રશિયાના નેતા યુરોપનો પ્રવાસ કરી રહ્યા છે. કુશેવનાં જે પ્રવચનો થઈ રહ્યાં છે એ સંબંધી આપનું શું માનવું છે ?

બાબા હસતાં હસતાં કહેવા લાગ્યા અરે ! રશિયામાં થઈ રહ્યું છે તેથી એક રીતે મને હમયું પણ આવે છે ને ખીજી એમની દેવા આવે છે. કુશેવનાં અને જીવમાનીનાં ઇંગ્લાંડના પ્રવચનોમાં મને ગાંધીજી બોલી રહ્યા હોય એવું લાગે છે. બાપુની જેમ જીલ કચુલ કરી રહ્યા છે, અને નવેસરથી ગંભીર રીતે વિચારતા થયા છે. મને તો તેમના હેતુમાં કંઈ જ શંકા નથી આવતી. યુદ્ધથી શું પ્રાપ્ત થયાનું છે ? તેનું મિથ્યત્વ તેમને મોઢે મોઢે પણ સમજ્યું. આજે સ્ટલીનની શું દશા થઈ ? એનાં ચિત્રો પણ તેઓ બદરમાં રાખ્યા નથી માગતા. અરે ! નવેા ઇતિહાસ રશિયામાં ન લખાય ત્યાં સુધી ઇતિહાસ ભણાવવો જ નહીં એમ તેમણે નક્કી કર્યું છે. યંત્રોની ચર્ચા નીકળતાં બાબા કહેવા લાગ્યા, માનવી પોતે જ પોતાના હાથે એકવાર રાક્ષસી યંત્રોનો નાશ કરવાનો છે, આ દીવસો બહુ દુર નથી. નજીકનાં ભાવિમાં એ બનશે.

તેજસ્વી બાળકો માટે ચાલ્સ ડાર્વીનનું

સુચન

બ્રિટનની યુનેસ્કો સોસાયટીના પ્રમુખ સર ચાલ્સ ડાર્વીને ઓસ્ટ્રેલીયામાં તેજસ્વી બાળકોના મા-બાપોને વધુ બાળકો પેદા કરવા માટે ઉત્તેજન આપવા માટે એક ફંડ સ્થાપવાની હીમાયત કરી છે. તેમણે એવી સુચના કરી છે કે શિક્ષકોને પોતાના વર્ગમાં સૌથી તેજસ્વી બાળકોની પસંદગી કરવાને જણાવવું જોઈએ તે જો આ બાળકોનાં મા-બાપો નાણાં

કીમ કારણોને લીધે પોતાનાં કુટુંબને મર્યાદિત રાખતા હોય તો તેઓને ખીજું બાળક અવતરે તે તે માટે ગ્રાન્ટ આપવામાં આવશે. જે કુલ સંખ્યાના ૨૫ ટકા સુધીનાં સૌથી તેજસ્વી અને સૌથી વધુ તંદુરસ્ત મા-બાપોને વધુ સંતોનો હોય તો આવતી જાતિની પેઢીમાં ધણે સુધારો થઈ જાય એમ તેમણે જણાવ્યું હતું.

માટી અને આરોગ્ય

(વિશ્વ વિજ્ઞાનમાંથી ટુકાવીને)

લેખક : ડૉ. મણીલાલ ભા. અમીન

(ગયાના આમણ અંકથી ચાલુ)

માટીનો ઉપયોગ

સુખા ઔષધોની ઉત્પત્તિ માટીમાંથી થાય છે. જુદી જુદી ઔષધોના યુક્તિમય પદાર્થો માટીમાંથી જ આવેલા હોય છે. દરેક રચનાની માટીમાં તે યુક્તિ વધતા જોઈ પ્રમાણમાં હોય છે તેથી દરેક રચનાની માટીના રૂપરંગ અને યુક્તિમાં ફેરફાર હોય છે.

માટી સર્વ રોગોની એક રામબલુ ઔષધિ છે. એવો એક પથુ રોગ નથી કે જેમાં માટીનો ઉપયોગ ન થઈ શકે. (જુલો મદદાત્મા માંધીલ એ લખેલ 'આરોગ્ય સંબંધી સામાન્ય જ્ઞાન' પ્રકાશક સરવુ સાહિત્ય કાર્યાલય અમદાવાદ) કુદરતે માટી જેવી ચમત્કારિક ઔષધિ જગતમાં વિપુલ પ્રમાણમાં પાથરી દીધી છે. વળી તેની અભ્યુત્પત્તિ એ છે કે તેના ઉપયોગ થી દુઃખાવો, બળતરા વગેરે યતું જ નથી બદો શાંત થાય છે.

માટી પીળી, કાળી, ભૂરી અને તે ચાને. પરંતુ જરા સ્પીક્યુલી માટી વધુ સારી માત્ર ગંદી, કે અપવિત્ર રચાનો વાળી, કાંકરી કે રસ્તાવાળી માટી પસંદ ન કરવી, સ્વચ્છ જગ્યાની માટી લાવીને તેને સુર્યના પ્રખર તાપ માં ખૂબ તપવા દેવી. આમ કરવાથી તેમાંના તુષ્ટશાનકારક જંતુઓનો નાશ થાય છે. આ રીતે તપાયેલી માટીનો ઘરમાં અનાજની મારક માટીના વાસિયુમાં ભેગી કરી રાખવી અને જરૂર પડે ત્યારે તેને ખૂબ પલાળીને ઉપયોગ કરવો. એક વખત ઉપયોગ માં લીધેલી માટી બીજી વાર ઉપયોગ માં ન લેવી.

માટીની લપેટી ગમે ત્યારે લગાડી શકાય છે. પરંતુ રાત્રીના સમયે વધુ અનુકૂળતા રહેશે. બીમાર માણસો માટે તે ચોવીસે કલાક કાપડાકારક જ છે. કાષ્ઠપથુ દર્દ ઉપર લગાડેલ માટી નો પાટો ગરમ થઈ સુકાઈ જાય કે તુરંતજ તે બદલી બીજી માટી બાંધવી. પાટો જરા પહોળો અને સ્વચ્છ લેવો, દરેક વખતે ઠંડા પાણીમાં બીજીને પછી તેમાં માટી નાંખી બાંધવો.

હવે જુદા જુદા રોગોમાં તેનો થી રીતે ઉપયોગ કરવો તે જોઈએ.

ઉચ્ચતાવમાં

બધા જ ઉચ્ચતાવમાં ગરમી ખૂબજ હોય છે. આ ગરમી કાષ્ઠક વખત વધુ તુષ્ટશાન કરી બેસે છે. ઉચ્ચતાવ માં માટીનો પ્રયોગ એ ચમત્કારિક છે.

પછી તે તાવ મેલેરિયા, ન્યુમોનિયા કે ટાઇફોઇડ ગમે તે પ્રકારનો હોય. દરેક તાવમાં બીજાવેલી માટીનો પાટો પેટની ચારે બાજુ વીટી દઈ દરદીને સુવાડી રાખવામાં આવે તે માટીથી શરીરની અંદરની તેમજ બહારની ગરમી યુસાઈ જાય છે. એટલું જ નહિ પથુ શરીર માંના તમામ ઝેરી તે વો અને કચરો પથુ યુસાઈ જાય છે. શરીર માં વિશેષ ગરમી હોય તે દર બાજુએ કલાકે આ પાટા બદલાવા કરવા. કલો રોમાઇસેટીન જેવી દવાઓ વાપરી નિદ્રિત પેદા કરવા કરતાં આ નિદ્રોપ માટી વાપરવાથી માત્ર દર્દ જ નવા ઉપરાંત તંદુરસ્તી વધે છે.

આંખના રોગો

આંખના તમામ પ્રકારના ગરમીના રોગો, આંબળી, પાણી વહેવું વગેરે મટાડવા માટીની ઉપરી એ સર્વોત્તમ ઔષધિ છે.

પેટના રોગો

પેટના તમામ પ્રકારના બ્યાધિઓ માટી એ રામબાલુ ઉપાય છે. આથી અલ્સર, ગરોળ, જલોદર, સંક્રમણી, ઝાડા પેટનો દુખાવો અચુક મટે છે, અંતરડા મજબૂત મને છે. જટરાત્રિ પ્રયોગ કરે છે, ઝાડા પેશાબનો ખુલાસો થાય છે. ઉપવાસ હોય ત્યારે આ પ્રયોગની પ્રયત્નતા વધુ હોય છે. કચલ આત જડમૂળથી જાય છે.

કાનના રોગો

કાનની આસપાસ અને ગળાની ચોતરફ માટી-ચોપડાથી કાનની પીડા ઓછી થઈ જાય છે.

મગજની ગરમી

માથા ઉપર માટીનો પાટો બાંધવા થી માથાનો દુઃખાવો, ખોટી ગરમી, અધારીશી, વગેરે દર્દો મટે છે.

દાંતના રોગો

માટી અજબ દુર્મધકારક છે. માટી ધસવાથી દાંત સ્વચ્છ અને મજબૂત બને છે, પાયોરીઆ જેવા રોગો નિમુળ થાય છે.

સ્ત્રીઓના રોગો

પ્રદર, લોહીવા, તેમજ મનોરોગ સંબંધીના મોટા ભાગના દર્દો આ વિના મૂલ્યના માટીનો પાટાથી નાબૂદ કરી શકાય છે. સ્ત્રીઓના માસિક ધર્મ (અટકાવ) અંગેની અનેક મુશ્કેલી

ઓમાં અવારનવાર પેટુએ માટીના પાટાનો પ્રયોગ કરવાથી ખૂબજ સ્વચ્છતા રહે છે. સ્તનપાક ઉપર ચમત્કારિક ફાયદો થાય છે. માટીના પ્રયોગોમાં કાષ્ઠપથુ પ્રકારનું દુઃખ કે દર્દ નથી માત્ર ઠંડક અને સંપૂર્ણ શાંતી જ મળે છે. લોહીવાની દર્દમાં સમીપક્ષ આમળની કાપી સ્વચ્છ માટી બીજાવેને રાત્રે ચંદ્રના કિરણોમાં ચૂકી, સવારે તેનું નિતયું પાણી પીવાથી આરામ થાય છે.

ઝેરી ડંખો

ઝેર યુસવામાં સુખ તાપમાં તપેલી કાળી માટી ઉત્તમ રીતે પૂરવાર થયેલી છે. માખી, બમરી, મચ્છરથી માંડીને કુતરા કે વીંછી અથવા સાપના ઝેરી ડંખ ઉપર પથુ માટીની સારવાર સફળ નિવડવાની જ. વીંછીના ડંખ ઉપર દર એ કલાકે પાટા બદલાય કરવા, પરંતુ સાપના ડંખ માટે તેનું ઝેર કાતીલ હોવાથી તે શરીરના તમામ ભાગમાં ઝડપથી પ્રસરતું જતું હોવાથી ફક્ત ડંખ વાળી જગ્યા ઉપર જ નહિ લગાડવા ઝેરની અસરના પ્રમાણમાં ડંખ ઉપરાંત શરીરના બને તેટલા વધુ ભાગમાં અથવા આખા શરીર ઉપરજ લેવું કરવા. અને ખાસ કરીને પેટ ઉપર, છાંતી અને માથા ઉપરના પાટા વારંવાર બદલાવ કરવા. જેથી શરીર ના તમામ તમામ હિસ્સામાં ઝેર યુસાઈ જાય છે. ફટલીક વખત મરણ પામેલાં જણાં કે નાડીના ધમકારા બંધ પડી જતા માણસ પડતા દર્દીને માટીમાં ઠોડા ખોડી તેને પાણી થી પલાળી ખુબખીની માટીથી ગળા છુડ ચોવીસ કલાક રાખવામાં દર્દી સજ્જ થવાના પ્રસંગો બનેલા છે. માટીના પ્રયોગો સાથે પાણીના ઝેનીમાં વગેરેના પ્રયોગો કરવાથી ઝેરનો નિકાલ જલદી થાય છે.

ગર-ગુમક અને ગાંઠ

ગર-ગુમક કે માંઠ ઉપર માટીના વારંવાર લેપથી કે પટ્ટીથી બળતરા ઓછી થાય છે, તેજ ગુમકાને જલદી

પકવી ફોડી પથુ નાખે છે, રૂઝની નાખે છે. રસોળીની ગાંઠો લાંબા પ્રયોગથી મળી જાય છે, લોહીના ખમણ થી થતાં આંબા રોગોમાં સ્વચ્છ દવા પાણી, સુર્યનાં અને પેટ સાફ કરવું આવશ્યક હોય પેટ પથુ પાટો બાંધવો જરૂરી છે.

ગરબના રોગો

મગજની અસ્થિરતા, ગાંડપથુ, ઉધ ન આપવી, વધુ સ્વપ્નો આપવા, જાન તંતુઓની નબળાઈ વગેરે ઉપર માટીના પાટા અદ્ભુત રીતે આરામ આપે છે અને દર્દ દૂર કરે છે.

ટુકમાં દરેક જાતના દર્દ નિવારણ માં માટી એક અદ્ભુત અદિતીય અને ચમત્કારિક વસ્તુ છે. અનેક જાતનાં શરીરનાં ઝેર, મળ, મેલ, કચરો વગેરે ખેંચી માટી શરીર શુદ્ધિ તું અને તંદુરસ્તી વધારવાનું કામ આ અભુતોક્ષ અને વગર પૈસાનું દિવ્ય ઔષધ છે. માટી ઠંડક, તાજગી. આરામ અને શાંતિ આપે છે. માટી શરદી કરે છે તે માન્યતા બ્રમ જનક છે. માટી તે એક અત્યંત લાભપ્રદ, જોખમ, રહિત, નિદ્રોપ, ચમત્કારિક અને દિવ્ય વસ્તુ છે. ઉપરાંત આવી અગૂલ્ય સંપત્તિ જોઈએ તેટલી વિપુલ અને તે પથુ વિના સુલભે તમામ રચણે મળી શકે છે.

પરમ કૃપાળુ પરમેશ્વરે આપેલ આ સંપત્તિને આપણે સૌ સમજ પુર્વક ઉપયોગ કરી પૈસા મહાભુતની માયા રૂપ આ કાયાની સંભાળ રાખીને પ્રભુએ આપેલ ફરજને અદા કરવા કૃતાર્થ થઈએ.

શુક્રકીર્તીમ, ઇનકમ ટેકસ રીટન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલેક્ટર-સ અને ઇનસ્પેક્ટર-સ માટે મળે :

આર. વીકલ
૧૨ બાર્કલી આર્બોડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, નેદાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEEDEE.

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

33 West Street, JOHANNESBURG.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેશમી તેમજ સુતરાઈ કાપડ, વુલ જર્સી, વુલ, બાળકો માટેનો નવ નવનો માલ, ઘર વપરાશ માટે તેમજ લગ્ન પ્રસંગોએ શુભગાર માટે રીબન વગેરે માટે આમારે લાં પ્રથમ તપાસ કરવા બલામણુ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રા.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.
ફોન ૩૩૨૬૫૪.

કુતુહલ

દો. સરયુ કરીઆ

[આ લેખ મહીલા મંડળના રાષ્ટ્ર સ્વતી અંક માટે મંડળના આમંત્રણને માન આપી મોકલાયેા હતાં પણ મોડા પડવાથી અમે લેખીકાની રમ સાથે અત્રે આપીએ છીએ.—તંત્રી]

માનવમાત્રમાં કુતુહલ શક્તિ રહેલી હોય ન છે, કદાચ તેનું સ્વરૂપ જુદું રહેતું હશે માનવ સ્વભાવ અનુસાર બાળક જરાક સમજણુ યાવ છે ત્યારથીજ તેની આ શક્તિ જણાઈ આવે છે, તેને નીચે સૂવાડું હોય અગર તેના ધોડીમાં હોય, તે ચારે બાજુ આંખ ફેરવીને બહુ જ નીરખ્યા કરતું હાય છે. કાંઈ એ રમમાં આવે જાય અમર તો જે ક્રિયા કરે તેમાં તેની જાણસા દેખાઈ જ આવે છે તેની આંખો મારફત. અને આ તે બધાંતેજ જાતી અનુભવ હશે જ. અલખત, ત્યારે તેને કશી સમજણુ તો નથી પડતી હોતી પોતાની નિહોષતાને કારણે. પણ જ્યારે તે મોડું યતું જાય છે ત્યારે ?

ત્યારે તેની કુતુહલતા વધતી જાય છે. 'આ ચીજ શી રીતે બની હશે' 'અમુક વસ્તુ આમજ કેમ રહેતી હશે' 'નાનાં બાઈ બહેનને જોઈ તેને જરૂર પ્રશ્ન ઉઠે છે કે 'એ ક્યાંથી આવ્યું' 'નાનાં રમકડાં વી. બાંગીને તે આમ તેમ મોઢવીને પાછાં સરખાં કરવા મથશે, વડીલાને જાતજાતના પ્રશ્નો પૂછીને પોતેજ સંતોષ મેળવવાં પ્રયત્ન કરશે અને જે સરખો જવાબ નહી મળે તો તે મૂંઝાઈ જશે અથવા મોટેરા આ પ્રત્યે માન ગુમાવશે. અને બહુધા આજુજ અને છે કેમકે તેના દરેક પ્રશ્નો નથી સંતોષી શકાતા પણ એ પ્રશ્ન અત્યારે આપણે બાજુએ રાખવો પડશે કેમકે આપણે તો કુતુહલ વિષેજ કુતુહલ સંતોષવાનું છે ને ?

મોટાં યમાં પછી આપણી આ ટેવ જરા જુદે રૂપે વિકસે છે. અને તેમાં આપણે સ્વભાવ મુખ્યત્વે બાગ બજવે છે, જે આપણે સાંત સ્વભાવના હોઈ એ અને આપણામાંજ મરજૂલ રહેતાં હોઈએ તો તે જાણે બહુ વાંધા નથી આવતો, આપણી આ શક્તિ આપણી ડુનીયામાંજ સમાઈ જાય છે પણ આવાં માણસો તો ફેટલાક નીકળે! મોટે બાગે તો આડેશી પાડેશી શું કરે છે, શું ખાય પીએ છે એ ક્યાં જાય છે વિ. એમાંજ આપણે વખત જતો હોય છે. 'ફાણી બહેને આજે શી રસોઈ બનાવી હશે' અમુક બાઈ કામે રાત્રે બહારથી મોડા આવ્યા હતા, ક્યાં રોકાયા હશે! આજે એને ત્યાં કોઈક કારમાં બેસીને આવ્યું હતું, કાણુ હશે? 'તમારે ત્યાં ડોક્ટર કેમ આવ્યા હતા!' 'આણે આટલા બધા પડીકાં શેનાં બંધાવ્યા હશે!' સ્ત્રીઓ

દશે તો પૂછશે કે 'આ સાડી ક્યાંથી લીધી, ફેટલાની આવી ?

'આ સેટ તમારો સુંદર છે, ક્યાં કરાવ્યો? વિ. આવી નાની નાની બાબતોમાં પણ આપણે માયાં માયાં જ કરીએ છીએ તે એટલે સુધી કે ઘણી વખત આપણું નામ વગર છપાએ પંચાતીઆ તરીકે છપાઈ જાય છે. જે કે દરેકને આવી એક સરખી ટેવ તો નથી હોતી પણ એમ જાનવું અસંભવ નથી.

ઘણાં માણસો એવાં હોય છે કે ગામમાં કાઈ નવીન માણસ આવ્યું હોય તો તે દેખાય ત્યાં સુધી તેની તરફ ટીકા ટીકાને જોયા કરશે અથવા તો તેની કંઈ કંઈ વાતો ક્યાં કરશે ખાસ કરીને પુરુષોમાં આ ટેવ વધારે પ્રમાણમાં હોય છે જે કે સ્ત્રીઓ પણ તેમાં ઉતરે તેમ નથી હોતી. કાંઈ જોડણું ફરજું દેખાશે તો ગાલે હાથ મૂકીને તરત બોલશે 'હાથ આપ, આને તો કાંઈ શરમજ નથી લાગતી' પોતે પાછી શરમનો અવતાર ખરીને. જે કે અત્યારે તો એ નવાઈ રહી નથી પણ સાવ નાજુદ પણ નથી થઈ.

અને આ બધામાં નિહોષતા હોય ત્યાં સુધી તો વાંધો નથી આવતો પણ જે તેમાં નીકળ અને અદેખાઈ બજ્યા તો ન પૂછે વાત સામાનાં માર્ગમાં તો કાંટા વેરી મૂકે છે પણ એજ આમમાં પોતાનું જીવન પણ બગાડી મૂકે છે. કારણુ કે પછી ટેવજ એવી પડી જાય છે કે સામા માણસ

ના જીવનમાંથી તે હિંદો શોધ્યાજ કરે છે અને તેની નખળી બાજુ પકડી લખને આખો વખત એજ વાતો ક્યાં કરે છે પોતાના વર્તુલમાં, જેની પરી-જ્યાગે પોતાના માનસ તથા પોતાના સંતાનો બંનેમાં એજ વસ્તુ સચોટ રીતે ઉતરી જતાં બીજું કંઈ સૂઝતુંજ નથી અને આ ટેવ કુતુહલમાંથી નીંદા પ્રારીમાં ઉતરી પડે છે.

આ કુતુહલતા માટે ક્યારેક મૂખ પશુ મણાઈ જવું પડે છે. જોડી રીતે જાણસાને ઉશ્કેરીએ અને પછી કાચળામાંથી બિલાડાની માફક કંઈ સાર ન નીકળે ત્યારે કેવી દશા થાય છે! મેં પોતે એક વખત આવી મૂખાઈ કરી હતી તે પ્રસંગ જરા વર્ણવું તો અસ્થાને નહી મયામ. સારા ધરની સામેની કુટપાય પર એક વાર જરા જાડા સરખો સ્યામરંગી માણસ ઉભો હતો, એમ લામતું હતું કે એ કાઈની રાહ જુએ છે અને એ જરા વિચીત્ર લાગતા માણસને જોઈને મારી કુતુહલ શક્તિ એટલી બધી ઉગરાઈ પડી કે ગસ, મેં પણ જોયાજ ક્યું કે ફાણુ છે એ પેલાને આટલી રાહ જોવરાવનાર! યયું, આપણા રામ પણ કામ પડતું મૂકીને અડો જમાવી ને ઉભા. એક માણસને તેની તરફ જતો જોઈને યયું કે શું આ જોનો મિત્ર હશે તે માટે ઉભો છે પણ ના તે માણસ તો ચાલ્યો ગયો સ્ત્રીબાજુ. હવે! થોડીવાર થઈને અચાનક એક બસ ત્યાં આવીને અટકી મઠ તે મેં ધાર્યું કે આને એમાં ચડવું હશે પણ એ પણ ચાલી ગઈ. વળી એક સાઈકલ સ્વાર આવીને ત્યાં અટક્યો અને લાગ્યું કે હવે તો આ માણસ ઉપડવાનોજ પણ નિરાશાજ સાંપડી. સાઈકલ પણ ચલી મઠ પછી એક સ્ત્રી ત્યાંથી નીકળીને મેં માન્યું કે આની સંભાથી લાગે છે પણ એ વાત

કેવી! અને અંતે એ માણસ તો ત્યાંથી એકલોજ ચાલ્યો મયો પણ તમે માનશો! મેં મારો લગભગ દોઢેક કલાક જેટલો ટાઇમ ગૂમાવ્યો અને ઉપરથી કુતુહલતા તો ન સંતોષાઈ બોલો, આ મુખાઈજ કહેવાયને!

પણ આપણી કુતુહલતા જ્યાં સુધી તુકસાન નથી કરતી ત્યાં સુધી તો ઠીક છે પણ પછી એમાં જોડી રીતે ઉપર જણાવ્યું તેમ પંચાતીઆ મણાઈ જાય ત્યાં સુધીની જાણસા ન રાખવી જોઈએ.

કાઠીઆવાડ હિંદુ સેવા સમાજની નવી શાળા

ઉપરોક્ત સમાજ તરફથી એક નવી શાળા બાંધવાની શરૂ થઈ છે. તેમાં દાન કરનારા દાતાઓ તરફથી તેનો પાયો નાખવાનો ઉત્સવ થયો હતો.

કાઠીઆવાડ હિંદુ સેવા સમાજ તરફથી કરીલ ફાઉન્ડેશનમાં પ્રાયમરી શાળા અને હાઈ સ્કૂલનો પાયો તા. ૨૦મી જુલાઈ ૧૯૫૬ ના નખાયો હતો. મણીલાલ વાલજી અવરમેન્ટ એડેડ ઇન્ડિયન સ્કૂલ અને એમ. કે. લોડીયા ઇન્ડિયન હાઈ સ્કૂલ તથા ગાંધી-દેસાઈ હોલના મુખ્ય દાતાઓએ દાન વિધી કરી શાળાનો પાયો નાખ્યો હતો. શાળાનું મકાન ખુબ વિશાળ બંધાવવાનું છે.

હુકાન વેચવાની છે
જનરલ ડીલર, ગ્રેસર, અને કુટ-શોપ. રોક ૮૫૦, શ્રીટીંગ ૧૫૦. ફોન ૩૪-૨૪૩૩.
સરનાયું : ઇ. મારગેટ, ૩ મેન સ્ટ્રીટ, જોહાનીઅબાદ.

પખવાડીક પંચાંગ						
વાર	ખ્રીસ્તી ૧૯૫૬ જુલાઈ ઓગસ્ટ	હિંદુ ૨૦૧૨ આંપાઠ	યુસલમાન ૧૩૭૫ સવાલ જવહર	પારસી ૧૩૨૫ શહેરેવર માહાવા	સૂર્યોદય ક. મી.	સૂર્યાસ્ત ક. મી.
શુક્ર	૨૭	૧૬	૧૮	૩૦	૬-૪૫	૫-૧૯
શનિ	૨૮	"	૧૯	૧	૬-૪૪	૫-૨૦
રવિ	૨૯	"	૨૦	૨	૬-૪૪	૫-૨૦
સોમ	૩૦	"	૨૧	૩	૬-૪૩	૫-૨૧
મંગળ	૩૧	"	૨૨	૪	૬-૪૩	૫-૨૧
બુધ	૧	"	૨૩	૫	૬-૪૨	૫-૨૨
ગુરુ	૨	"	૨૪	૬	૬-૪૨	૫-૨૨
શુક્ર	૩	"	૨૫	૬	૬-૪૧	૫-૨૩
શનિ	૪	"	૨૬	૮	૬-૪૧	૫-૨૩
રવિ	૫	"	૨૭	૯	૬-૪૦	૫-૨૪
સોમ	૬	"	૨૮	૧૦	૬-૪૦	૫-૨૪
મંગળ	૭	સુદ	૨૯	૧૧	૬-૩૯	૫-૨૫
બુધ	૮	"	૧	૧૨	૬-૩૯	૫-૨૫
ગુરુ	૯	"	૨	૧૩	૬-૩૮	૫-૨૬

દસમનો ક્ષય છે.
કમિકા એકાદશી.
શિવરાત્રિ
દાપપૂજા
વિનાયકી ચતુર્થી

અમારી આહુ વાતો

ધુપ સુગંધ

લેખક: સોપાન

મન ઝુંબાચ છે, પણ દ્વાર ઉઘડતાં નથી. બંને સાથે ફરે છે, નાણુક—ગંભીર વાતો કરે છે, પણ ચિત્તમાં સંતોષ પ્રગટતો નથી. આકાંક્ષા અને ધરતીના છેડા સાંધે એવો કેષ કવિ હશે ખરો ?

પ્રકરણુ સોળસું

કુમારે ધારેલું કે માધવી સ્વાભાવિક રીતે જંગલો સારે અને મળવા આવશે, પરંતુ આ લેવાનો સમય થયો ને નોકર અને બેઠાવવા આવ્યો. લાં સુધી માધવી દેખાઈ નહિ તેથી આશ્ચર્ય અનુભવતો એ પોતાના ખંડ ની બહાર નીકળ્યો. બાણુના ઝોરડા માં નજર કરી તો દરિવલ્લભ અને કૈલાસપા કંઈક વાતો કરતાં બેઠાં હતાં અને એમની પાસેનો માધવીનો ખંડ બંધ હતો. કુમારે અતુમાન કહ્યું કે માધવી વચ્ચે જાગી જતાં બારણાં વાસી મધ હસે અને હજી સુધી નિદ્રા માંજ પડી હશે. માધવીને મળવાની ઇચ્છાએ જોર તો કહ્યું, પરંતુ બારણાં ઉપર ટકોરો મારવાની દીમ્ત ચાલી નહિ.

કુમાર જોજન ખંડમાં ચાના ટેબલ ઉપર પહોંચ્યો સારે લાં મોઝ નહોતું. નોકર આ-નારતો લાગ્યો, પણ 'હમણાં નહિ' એટલું કહી એ પાછો પોતાના ઝોરડામાં આવી ગયો. દરિવલ્લભ અને કૈલાસપાને બોલાવવા પણ નોકર આવ્યો હતો, પરંતુ એ બંને ગંભીર વાતમાં હતાં એટલે તરત ઉઠી શક્યાં નહોતાં. વાત તો માધવી અને કુમાર ની જ હતી. કૈલાસપા દરિવલ્લભ ને પૂછતાં હતાં કે બંનેના વર્તન ઉપર થી એમને શું લાગે છે. દરિવલ્લભ અભિપ્રાય આપતા હતા કે ખાતરી પૂર્વક તો કંઈ કહી શકાય એમ નથી, પણ બંને વચ્ચે મનનો મેળ મધ શરૂ એવું દેખાય તો છે. કૈલાસપા ને આ મેત્રણુ દિવસના કુમાર-માધવી ના સંપર્કથી એમ લાગ્યું હતું કે એ બંનેને જોડવા માટે વરિલોએ કદાચ કંઈ જ પ્રયત્ન નહિ કરવે પડે!

મનથી હળવા થઈ દરિવલ્લભ અને કૈલાસપા બંને બહાર નીકળ્યા સારે સહજ રીતે માધવીના ઝોરડા તરફ એમણે નજર નાખી. બારણાં બંધ જોઈ કૈલાસપા ચમકી ગયાં. દરિવલ્લભ તરત જ બોલ્યા: 'માધવી હજી નિરાંતે ઉઘટી લાગે છે.' કૈલાસપાને એ સાચું લાગ્યું ને એમનું આશ્ચર્ય શગી મધું. ધીમેથી એમણે બારણું ખખડાવ્યું. માધવી તરત જ બોલી: 'ઉઘાડું છું.'

અને ઝડપથી કાગળ ટેબલના ખાના માં ગોઠવી દઈ એણે બારણું ખોલ્યું.

કૈલાસપાએ જોયું, એ ઉઘમાં નહોતી, પણ લખીવાંચીને યાકી મધ હોય એવી એની આંખો જણાતી હતી. સહજ રીતે પૂછ્યું: 'શું કરતી હતી?' માધવી સહેજ ઝુંઝાઈ, પણ તરત જ બોલી: 'મુંબઈ પત્ર લખતી હતી.' 'પત્ર?' કૈલાસપા ચમકી મયાં. માધવીએ તે જોયું. એણે ઉત્તર આપ્યો: 'પહેલાં તો હંધી અચેલી, પછી તરલિકાને મથુરા ને નૈનિતાલાલનું વર્ણન લખતી હતી.'

કૈલાસપાને આસ નીચે બેઠો. દરિવલ્લભ આ બધું જોતા હતા. એ માધવી સામે જોઈ ધીમેથી બોલ્યા: 'બેટા, તારા ઝોરડાના બારણાં બંધ જોતાં તારાં ખાનો જીવ હશે. મધ જાય છે. ખાસ કારણુ ન હોય તો બારણાં હંમેશાં ખુલ્લાંજ રાખવાં.' માધવીએ નીચી આંખે સાંભળી લીધું ને તે પછી તેઓ આ પીવા ચાલ્યાં. મધુબાઈ અને એમનાં પત્ની રાહ જોઈને બેઠાં હતાં. કુમાર નહોતો એટલે દરિવલ્લભે તેને બોલાવવાનું સૂચન કહ્યું. તરત જ એ આવી પહોંચ્યો. એની નજર માધવી પર મધ. માધવીએ હસીને તેને આવકાર આપ્યો. કુમારનું મન એથી હળુ થયું. આ-નારતો પતાવી બધાં બહાર નીકળ્યાં એટલે કુમારે પૂછ્યું: 'ટપાલનું પતાવ્યું?' 'ના, થોડું હજી બાકી છે.'

સ્થિતિ પણ એ જ હતી. કમલેશને લખાતો પત્ર પૂરો થયો જ નહોતો. નાના પેડનાં સાત પાનાં તો એણે લખી નાખ્યાં હતાં. મુંબઈ છોડ્યા પડેલાંની સ્થિતિથી છેલ્લી કાણુ સુધી નો અહેવાલ અને બધા જ પ્રસંગોની પશ્ચાદ્ભૂતિમાં પ્રગટતા લામણીના ધનકારા અફ્રિમ રીતે એ વર્ણવતી હતી. કુમારને માધવીનો આ જવાબ અચો તો નહિ, પણ હસતું મુખ રાખી એણે કહ્યું: 'પત્રો પરા ચામ એટલે કહેજો. મારે તારી સાથે થોડી વાત કરવી છે.'

માધવીએ હસીને એ સૂચનનો સ્વીકાર કર્યો, પરંતુ ઝોરડામાં આવતાં જ એને થયું કે હવે બારણાં બંધ કરવાનું યોગ્ય નથી અને ખુલ્લાં રાખી ને તો આ પત્ર લખી શકાય જ નહિ ટેબલના ખાનામાંથી પત્ર લઈ એણે

બેગમાં મૂક્યો ને તેને ચાવી મારી એ વરંડામાં જઈને ઉભી રહી. સર્વ પ્રથમ બા-બાણુનાં વક્ષણના વિચારો આવ્યા. એમનાથી કંઈ પણ છુપાવવાનું એને ક્યવતું જ નહોતું, પરંતુ પ્રમટ રીતે કમલેશ સાથે સંબંધ રાખવાનું શક્ય નથી એ પણ તે સમજતી હતી. મનમાં એણે ગોઠવ્યું: 'એક કમલેશ સિવાય બીજી મોઝ બાબત માતાપિતાથી ગુપ્ત રાખીશ નહિ.' આ નિર્ણયના સમર્થનમાં શુદ્ધિએ થોડીક દલીલો પણ કરી: 'એમને કુ.ખ ને ચામ તે માટે જ આટલું ગુપ્ત રાખવું પડે છે. અંતર ની લાગણી સિવાય મારે ક્યાં બીજી મોઝ સંબંધ ડેળવવો છે!' ધીમે ધીમે માધવીએ પોતાના અંતરાત્માને જણાવવાની કરાવવા માંડી કે આટલું ગુપ્ત રાખ્યા વિના તો છુટકો જ નથી. આ પ્રેમસંબંધ સહાયે ધરતીના પેટાળ માં વહેતાં જળપ્રવાહની જેમ જમતથી છાને જ રહેવાનો છે તો માતાપિતા પણ તે ન જાણે એ જ યોગ્ય છે.

માધવી પ્રસન્ન મુખે ઝોરડાની બહાર આવી સારે કુમાર મધ્યખંડમાં દરિવલ્લભની સાથે બેઠો બેઠો કંઈક વાતો કરી રહ્યો હોય એમ તેને લાગ્યું-એ હસતી હસતી લાં પહોંચી અને તરત જ બોલી: 'આજે ક્યાંનો ક્યાંકમ છે?'

'આમના પીક.' કુમાર તરત જ બોલ્યો. 'એ તો વહેલી સવારમાં જ ફાવે. અસારે તો આશુબાણુમાં જ ક્યાંક જઈએ.' માધવીએ કહ્યું. 'અમારે તો આજે દુર જવાનો વિચાર નથી, મેદાનમાં જઈને લટાર

મારીશું.' દરિવલ્લભ બોલ્યા. કુમાર માધવી સામે સહેલું-જેઈ રહ્યો હતો. માધવી એ સમજીને બોલી: 'આપણે જઈએ.' 'પાછાં ક્યારે ફરશો?' દરિવલ્લભે પૂછ્યું.

'રાત પહેલાં.' માધવી બોલી. દરિવલ્લભે વિશેષ કંઈ પૂછ્યું નહિ, કહ્યું નહિ. કુમાર અને માધવી બહાર જવાની તૈયારી કરવા લાંથી ઉઠ્યાં એટલે દરિવલ્લભ પોતાના ઝોરડામાં આવ્યા ને થોડીવાર બેઠો પછી કૈલાસપાને એમણે કહ્યું:

'મને એમ થાય છે કે કુમાર અને માધવીને સંબંધ રપટ થઈ જવો જોઈએ.'

'સમજ્યું નહિ.' કૈલાસપા બોલ્યાં. 'કુમાર અને માધવીનું મન મળતું જતું હોય એમ લાગે છે, પરંતુ પરિચય વધે અને પછી કંઈ પરિણામ ન આવે તો સ્થિતિ ચીંતાજનક થાય... તમે માધવીને ક્યારેક પૂછી લો તો!'

કૈલાસપા દરિવલ્લભના આ ચીંતા બધાં ઉદ્ગારોથી સહેજ વિચારમાં કુબી ગયાં. એમને થતું હતું: 'આ જનાનામાં પરિચય ડેળવવામાં તો વાંધો લઈ શકાય નહિ, અને કુમાર ક્યાં અજાણ્યો છે! બંને નાનપણથી એકબીજાને જાણીને તો છે જ.' આમ છતાં દરિવલ્લભની ચીંતાએ એમને થોડીક અસર કરી. ધીમા રવરે એમણે પૂછ્યું:

'બારછ દિવસ જવા દઈએ તો?' 'એમ ફરીએ.' દરિવલ્લભે તરત સંમતિ આપી. કૈલાસપાને સાઈ લાગ્યું.

—કમલેશ

જોઈએ છે

હાડકાં.

તમારાં સ્ટેશન કે સાઈડીંગે
પહોંચતાં કરવા માટે
અમે ટનના
પા. ૭ આપીશું

ખાલી બેગો રેલ ધીરાયું ભરી પાછી મોકલી આપીશું
વધુ વિગતો માટે લખો:

THE
BULL BRAND
FERTILIZERS LTD.
SARNIA NATAL.

શ્રી આદર્શ યુવક મંડળની સભા

“શ્રી આદર્શ યુવક મંડળ તરફથી તા. ૧૯-૭-૫૬ના દિને સાંજે ૭ા વાગે, માંધી હોલમાં, મંડળના કાર્ય-વહક કમિટિના પ્રમુખ શ્રી અમૃતલાલ આર. પરભુના પ્રમુખ પદે એક ગ્રંથેર સભા રોખવામાં આવી હતી. તે સભા માં સારા એવા પ્રમાણમાં ધર્મપ્રેમી બાઇ યારને એ હાજરી આપી હતી. મંડળે, ડરબનના, ડીવાઇન લાઇફ સોસાયટીના સ્થાપક, શ્રી વી. નિવાસન ને આમંત્રણ આપ્યું હતું. મંડળે તેમનું કુલહારથી સ્વાગત કર્યું હતું. તેઓ શ્રી હમણાં થોડા સમયપર

દર્શન-ભારત જઈ આવ્યા છે. તેઓ શ્રીએ “શિવાનંદ અને તેના સંઘ”એ વિષય પર વિસ્તૃત પ્રવચન કર્યું હતું. તેમના પત્ની શ્રી ડૉ. સેવા સમાજ ના પ્રમુખ શ્રી પી. એસ. ભેખીએ પ્રસંગને અનુરૂપ એવું ગ્રેરક બાપથુ કર્યું હતું. ત્યારબાદ સ્વામી શ્રી ચિદાનંદ સરસ્વતીના બાપથુની ટેકપ-રેકોર્ડ સંબંધાવવામાં આવી હતી. અંતમાં આસનોની રક્ષાકડ યાત્રાયા પાદ સભા શાંતિથી વિસર્જન થઈ હતી.”

પરચુરણ

—યુગીનેન્ડના એક બાઇની ધડીયાળ ૫૩ વરસ પહેલા ચોરાઈ હતી. તે ધડીયાળ એક માણસે ગીરવી, મુકેલી હતી ત્યાંથી ખરીદી અને અંદર નામ બેચું દેવચોગે ને હોરપીટલમાં ધડીયાળ નો ખરો માલીક હતો તેજ હોરપીટલ માં અને તેની નજીકનાજ એડમાં ખરીદનાર બાઇને પથુ જરૂં પડ્યું અને ત્યાં ખરો માલીક મળી આવતાં તેમને તે આપી દેવામાં આવી.

—સ્વીટઝરલેન્ડમાં માયેના વાડામાંથી દુધ દોહી પાઇપ વાટે ડેરીમાં પ્હોંચતુ કરવામાં આવે છે. પ્લેસ્ટીકના પાઇપ વાટે ચીનીટના જે ગેલન લેખે દુધ પ્હોંચતું કરાય છે. આ પ્રયોગ સફળ થશે તો પાંચ માઇલ લાંબી મોટી પાઇપો નાખી દુધ પ્હોંચતું કરારો.

મરણ પોર્ટ એલીઝાબેથના જાણીતા વેપારી મકન બાણાના પત્ની અને પ્રભુભાઇ તથા ત્રિકમભાઇ બાણાના માતૃશ્રી

શ્રીમતી હવેરબેન મકન બાણાનું તા. ૨૦-૭-૫૬ની કુક માંદગીબાદ ૬૫ વર્ષની વયે અવસાન થયું છે. ક્ષત્રિય યુજરાતી મંડળે તેમના અવસાન નો દિલસોહનો સંદેશો તેમના કુકુબી એ પર પાઠવ્યો હતો. અમે મરણ્યારના આત્માને શાંતી ઇચ્છીએ છીએ અને કુકુબીએને દુઃખ સહન કરવાની શક્તી.

ડોલા (રાડેશીયા)ના પત્ની શ્રી. નારણભાઇ માધવભાઇ પટેલનું તા. ૧૦-૭-૫૬ના હૃદય રોગના હુમલાથી ૬૫ વરસની યુવાન વયે અચાનક

સ્વ. નારણભાઇ મા. પટેલ

અવસાન થયું છે. તેઓ સમાજમાં તેમજ આફ્રિકનોમાં ધણું સારું સ્થાન પામ્યા હતાં. મરણ્યુતાર પોતાની પાછળ જુવાન વિધવા અને ૧૫ દિવસનો પુત્ર મુકી ગયા છે. અમે મરણ્યાર ના આત્માને શાંતી ઇચ્છીએ છીએ અને કુકુબીએને દુઃખ સહન કરવા ની શક્તી.

નવલ કથાઓ
 ઈંદોરાની આપવીતી ૫ ૩
 છેલ્લો અભીનય ૯ ૬
બીજાં પુસ્તકો
 ભૂદાન વગ ૨ ૦
 શ્રેયાર્થીની સાધના
 (કૌશીરલાલ મશરૂવાળાનું જીવન ૭ ૬
 કૌશીરલાલ મશરૂવાળા કૃત
 સંસાર ધર્મ ૬ ૦
 દીપ નિર્વાણ (દર્શક) ૭ ૦
 મળવાનું ઠેકાણું આ ઓરિસ

નેડછી કોશ મોટો
 યુજરાતી કે યુજરાતી ડીકશનરી.
 કીમત પા. ૧-૨-૬.
'Indian Opinion'
P. Bag, Durban.

K.M. Loodhia & Co.

Manufacturing Jewellers and General Dealers

22 ct Jewellery made to order in latest designs

આવિસ કેરટ

સોનાના ટાગીના ખાસ અમારી જાતી દેખરેખ નીચે અમને અપાયલુ કામ સંતોષ પામે એવા રીતે કરીએ છીએ.

નેકલેસ, જુદી જુદી ડીઝાઇનની બંગડી અછોડા, સાડીની પીન, વૉટી બકલ એરોંગ વીગેરે બનાવીએ છીએ.

106 Prince Edward Street, Durban.

P.O. Box 2156 Tel. Add.: "Bhaisons" Phone: 28298

K. HARIBHAI

(ESTABLISHED 1905)

Wholesale Produce and General Merchant.

Importer of all kinds of Eastern Produce.

We buy all kinds of S.A. Produce for Cash.

Special offer of the following best quality Imported goods. (Open Stocks)

No.	Item	per lb.	Item	per lb.
1.	Oily Toordhall	1/3	1/Grade Loose Tea	4/3
"	Chana dhall	11d.	Severdhan Sopari	7/-
Pure	Chanascur	1/-	S.B. Nuts No 2.	2/6
"	Urad Flour	1/7	Jeera	2/-
"	Urad Dhall	1/3	Variari (Soomph)	2/-
"	Moong Dhall	1/1	Mustard Seeds	2/-
"	Whole Moong	6d.	Methi Seeds	1/3
"	Whole Urad	6d.	Whole Jhana	1/3
"	Special Peadhall	10d.	Jaggory (Gor)	1/3
"	Ordinary Peadhall	7d.	Pure Chullie Powder	3/-
"	Egyptian Rice	10d.	Pure Haldi Powder	2/-
"	Whole Bk. Masoor	7d.	Cocoanuts (Fresh Watery)	47/6 per bag of 75
"	Masoor Dhall Red	1/-	ALL ORDERS TO ACCOMPANY CASH	
"	Tamarind (Amla)	3/3		

Prices f.o.r. Durban.

We are Stockists of all varieties of Dried Beans.

We supply best Natal Ginger—Price on application.

Prompt attention given to Country orders.

Trade inquiries invited.

Note our Add.: 81 Victoria St., DURBAN.

નવલ કથાઓ

સારા સારા લેખકોનું સુંદર સાહિત્ય

કપાલ કુંડલા (બંધીમ ચંદ્ર)	૧ ૧
નવલીલાઓ (ગેખાણી)	૧ ૧
સોરઠી ગાથા	૧ ૬
એક ખીંટ	૭ ૦
ઉભી વાટ	૮ ૧
ઉન્નયન	૭ ૦
હવાની સહચરી	૫ ૦
અધુરું ધારા	૭ ૧
શહીદોનો સંદેશ (આચર લેન્ડના શહીદ)	૪ ૦
માનવતાના શિલામ લેખીલા હેરીયેટ બિચર અનુવાદક યશીન બોડા	૧૫ ૦
સોનેરી છાયા	૧૦ ૦
છાયા પ્રકાશ	૧૩ ૧

૨. મ. દેશાઈ કૃત

દિવડી	૧૨ ૦
માનવી ખંડીચેરો (એક રક્ત પિત્તીની આત્મ કથા)	૧ ૦
લોક ભાગવત (નાનાવાઈ ભટ્ટ કૃત) શ્રીમદભાગવતની કથાઓ	૧૧ ૦
કીર્તિયાગારો (૧૮ મહાન નરનારીઓનો ટુક પરિચય)	૧ ૦
સર્વતા હૃદયા (નવલભાઈ શાહ) જ્ઞાન સાથે આનંદ	૧ ૦
સુકત પંખી	૮ ૦
યાગ	૧૦ ૦

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ.

'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal.

ગાંધી સાહિત્ય

કે. આ. નો ઈતિહાસ	૭ ૧
મહાદેવ દેશાઈનું જીવન ચરિત્ર	૨ ૩
મહાદેવ દેશાઈની ડાયરી	ભા. ૧ ૧૦ ૦
" " "	ભા. ૨ ૧૨ ૦
" " "	ભા. ૩ ૧૧ ૩
" " "	ભા. ૪ ૮ ૦
" " "	ભા. ૫ ૧૧ ૦
બાપુની કાશવાસની કાલાણી	૧૫ ૦
હરેત લીખીત હોંડ સ્વરાજ્ય	૪ ૦
આત્મ કથા (ગાંધીજી)	૭ ૧
ગાંધીજીની સંક્ષીપ્ત આત્મ કથા	૨ ૧
બાપુની લાંબી (કાકા કાલેલકર)	૩ ૦
શમ નામ (ગાંધીજી)	૨ ૦
બાપુ મારી મા (મદ ગાંધી)	૨ ૧
બાપુની પ્રસાદી	૫ ૦
ગાંધીજી અને સામ્યવાદ (કી. મયરવાળા)	૩ ૦
નીતી નાશને મારો (ગાંધીજી)	૨ ૦
અનાસક્તી યોગ (ગાંધીજીએ ગીતાજીનો કર્મો અનુવાદ)	૧ ૬
ધર્મોત્તમ ગોખલે (ગાંધીજી)	૧ ૬
આશ્રમ ભજનાવલી	૧ ૦
હાંદોનો કોમી ત્રીકોણ (કામવાંદ નિરો લખેલું)	૧ ૦
આશ્રમની ચાવી	૧ ૧
કીંગ કોંગ એક સાદસથી ભરપૂર બાળ વાર્તા	૩ ૦

મળવાનું ઠેકાણું : આ ઓફીસ.

'Indian Opinion' P. Bag., Durban, Natal.

નવલ કથાઓ

ઝેર તે ગીધાં છે-ભણી ભણી	૧ ૧
સાગર કથા	૮ ૧
જાણ સુક્તિ	૭ ૧
આવતી કાલ	૭ ૦
નીલ પંખી (નાટક)	૫ ૦
ગોદાન (બંગાલીનો અનુવાદ) ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૧ ૦
ચોરાની વાતો	૧ ૦
બહીષ્કાર	૧ ૦
વિવાહ મંદિર	૧ ૬
પ્રદીપ	૭ ૧
સાગર સામ્રાટ	૧ ૦
દ્વિરેકની વાતો	૧ ૦
પૌરાણિક નાટકો	૫ ૬
યૌવન ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૨ ૦
આશાનું ખીન ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૪ ૦
હરીયા વાટ	૧૦ ૦
કાંતી	૭ ૦
શક્તિ હૃદય અને સંયુક્તા	૬ ૦
વસુંધરા	૧ ૬
ઉલ્લા પ્રયોગ	૭ ૧
સ્વાધ્યાય ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૩ ૧
દુર્ગા	૮ ૦
ન્યસીંહ સિદ્ધરાજ	૧૦ ૦
માનવતાનાં ગીલાંમ	૧૫ ૦
પ્રભાત શીરણો	૮ ૦
માનવતાના યુદ્ધ	૭ ૦
ઉલ્લા અભિનય	૧ ૬
કપાલ કુંડલા (બંધીમ ચંદ્ર)	૧ ૧
અધુરું ધારા	૭ ૧

'Indian Opinion', Private Bag, Durban.

ગુજરાતી સ્કુલોને સુંદર તક

નિશાળના પુસ્તકો

નવયુગ વાચન માળા	
પુસ્તક ગોષ્ઠ	૩ ૦
તુલન લેખન તાલીમી વર્ગ	
ભાગ ૧, ૨, ૩, ૪. પ્રત્યેકની	૧ ૦
ચાલો લખીએ	
ભાગ ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭. પ્રત્યેકની	૧ ૩
ભારતનો ઈતિહાસ ભાગ ૧	૨ ૦
દેશ વિદેશ ભાગ ૧	૨ ૬
ગુજરાતનું ગૌરવ	૧ ૬
હાંદોના ઈતિહાસની રૂપરેખા ભાગ ૧.	૨ ૨
દેશ કીપકો	૨ ૦
સુગોળ પરિચય ભાગ ૩	૧ ૧૦
" " ભાગ ૪	૨ ૩
પ્રાચીન સમયની રસકથાઓ	૧ ૬
ગીતલ સ્કુલ અંક ગણિત ભાગ ૧.	૨ ૬
મારું ગણિત ભાગ ૧	૧ ૩
" " ભાગ ૩	૧ ૧

આ પુસ્તકો ડબલ બંધી લેનારને ૧૫ ટકા કમીસાન આપવામાં આવશે.

સી. એ. ડી. થી માલ પ્રોકલવામાં નહીં આવે.

Obtainable from :

'INDIAN OPINION'
Private Bag,
Durban.

ધીરુભાઈ પી. નાયક

પુસ્તકો પર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ડા
 ઈંગ્લેન્ડના અગ્ર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગ્ર જમીન
 માટે મુસાફરી કરવા થેર કોઈ અમારી મારફતે પુર્ણ કરો.
 ઈંગ્લેન્ડ, આય, ચોરી, ફ્રાન્સ, અસ્ટ્રિયા, પોલેન્ડ, વિગેરેના વીમા અમે
 હતરાવી આપીએ છીએ.
 ઈન્કમટેક્સ, પરચનલ ટેક્સ, ડિસાલના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લેયરન્સ
 સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લખવી
 ખાલતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે ગંત સલાહ આપીએ છીએ.
 નેશનલ સ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન એન્ડ આસ્ટ્રેલીયા અને થોઈશાખર
 ઈનરચુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
 Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

કરનીચર! કરનીચર!! કરનીચર!!!

એડવોકેટ, ટાઈનીંગરમ ક્લબ, વોલ્ફોલ્, ટેરેસીયલ એસ્ટેટ,
 સાર્ફિ ટાઈ ઓફીસ ડેસ્ક, પુસ્તક કેસ, ટેબલ, તલન કીધાયત
 માટે ખરીદી કરો. બંને પધારી લાભ લેવા સુકરી નહિ.

—ઓક્ટસ, ટેબલ અને કીચન હરેસર—

જે હમારી હેખરેખ નીચે તર્કચાર યાચ છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તર્ક-
 ચાર રહે છે. માત્ર વેકડા લાવેના પ્રાર્થસ સીરટ મંગાવો અને વેપાર
 આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
 PHONE 33-4691. BOX 2526.

Phone 22905 Tel. ADD. : "GANDABHAI"

**The Home Of
 INDIAN SWEETMEATS.**

**G. C. Kapitan & Son
 Vegetarian Restaurant**

Upcountry customers are requested to send their
POSTAL ORDER with their orders.

Write For Price List.

બહારગામના ગ્રાહકોને ખાસ સુચના

એડર સાથે પોસ્ટલ ઓર્ડર મોકલવા મહેરમાની કરવી. મીઠાઈની કોમલ
 ઉપરાંત નીચે મુજબ પોસ્ટલ ઉમેરવા વિનંતી છે

નો. રોડેશીયા શી. ૧-૦ રતલે. સર્ધન રોડેશીયા
 ૬ પેની રતલે. યુનીયનમાં ૩ પેની રતલે.
 પ્રાથમ લીસ્ટ મંગાવો

**154 GREY STREET,
 DURBAN.**

યુનીલાલ પ્રધર્સ

હમણાંજ ખુલ્લો મુકેલો માલ!

ન્યુ ધરા હાપેલી નીનન સાડીઓ ૬ વાર શી. ૪૬-૬
 જરીની કીનારવાળી બ્યોરનેટ ૪૫" વારની શી. ૧૫-૦
 પાટલી પાલવ અને આખી માત વાળી
 રેશમી હાપેલી સાડી પા. ૭-૧૦-૦ થી ઉપર
 જેવડી કીનારની સાડી કૅપ ૪૫" વારની શી. ૩/૧૧ થી ઉપર

સુતરાઈ સાડીઓ છેલ્લી હબના રંગો અને હાપો વાળી
 પાંચ વાર શી. ૨૭-૬ થી ઉપર
 ૭ વાર શી. ૩૬-૬ થી ઉપર

C.O.D. અને ટપાલથી આવેલા ઓર્ડરોને તુરત ધ્યાન
 દેવામાં આવે છે.

જોઈએ તો સામ્પલ મોકલીશું.

યુનીલાલ પ્રધર્સ

(પ્રા.) લીમીટેડ

૬૩ વીક્ટોરીયા સ્ટ્રીટ, હરબન.

ફોન : ૨૪૦૦૩

પી. એ. ઓક્ટસ ટરર.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશીલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત હેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેશીયાના કોઈ
 પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાક્ટ લઈશું.

કેપીટન્સ બ્રાઉકની હોટેલ

(ધી કેનર મીઠાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર - હરબન.
 ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

તાજું ઉમદા ફ્રૂટ

આંબા અખંધ, લીલી અખંધ અને સુરણની મોસમ ચાહુ છે.
 આહુ ૧૦ પેની રતલ, લસણુ ૯ પેની રતલ,
 પાપક નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

ક્યુરી અને ચેવલી પાન બંધર ભાવ પોસ્ટલ બુકડ. બાસ્કીટ શી.
 ૧૦-૬ ૨૩૫; લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૧-૧ ૨૩૫.

રોડેશીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ચોરડરો ઉપર પુરક
 ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કરાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.
 WHOLESALE FRUIT MERCHANTS
 P. O. Box 251. DURBAN.

Jethalal's Mithai House

and

Vegetarian Caffetaria

86 Queen Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address : "SWEETMEATS"

અમારે ત્યાંથી બધી જાતની ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ મળી શકશે.

આખો દિવસ વેજિટેરીઅન ભોજન મળી શકશે.

લગ્ન પ્રસંગે તેમજ પાર્ટીઓ માટે જમણુની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

હોલ શુભ પ્રસંગે ભાડે મળી શકશે.

બોડીંગ અને લોહંગની સગવડ

કાયમી બોર્ડરોને ખાસ પસંદગી આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને વધુ પસંદગી આપવામાં આવશે. હાલમાં તો માત્ર પુરૂષ વર્ગને જ લેવામાં આવશે. ઓરડાઓમાં નહું અને આધુનિક ઢબનું ફરનીચર રાખવામાં આવેલું છે. દેશમાં જતાં અમર તો દેશમાંથી આવતા ઉતાડુઓ માટે કુટુંબને રહેવા માટે રહેવાની તેમજ ખાવાની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

ઘરનું આથેલું અથાણું અને સારી જાતના પાપડ હંમેશાં તઈયાર હોય છે.

ઓર્ડરથી શિખંડ અને દુધપાક બનાવી આપવામાં આવશે.

પ્રાઈસ લીસ્ટ માટે લખો.